
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Beleg Község Önkormányzata

2019-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	62
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	72
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	85
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	86
1. A HEP IT részletei	87
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	87
A beavatkozások megvalósítói	91
Jövőképünk	95
Az intézkedési területek részletes kifejtése	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	123
3. Megvalósítás	139
A megvalósítás előkészítése	139
Érvényesülés, módosítás	142
4. Elfogadás módja és dátuma	143

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Beleg Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Beleg településtörténete

Somogy megye középső részén, három oldalról erdőktől körülvéve találjuk Beleget. A terület a Római Birodalom fennállása alatt is lakott volt, érintette a hadi út. A rómaiak jelenlétéről tanúskodnak, a Rinya-patak mentén fellelt bronz és ezüst érmék. Az első írott adat 1493-ból származik, amely Beleg néven említi a települést.

A török hódoltság idején elnéptelenedett község, 1713-ban települt újjá reformátusokkal, akik hamarosan megépítették első templomukat is.

A község nagy része 1886-ban leégett, ekkor a Babócsai majd a Nagyatádi járáshoz tartozott.

A XX. század első felében, olvasóköri, leventeegyesület, lövészegylet működött, volt hitel- Hangya- és tejszövetkezete. Fenntartottak református és katolikus népiskolát is, a lélekszám még a háború alatti években is folyamatosan emelkedett.

Az 1949-1950-es években több mezőgazdasági termelőszövetkezet is alakult a községben, de az 1956-os forradalom idején mindegyik feloszlott.

A község 1950-ig a Kutasi Körjegyzőséghez tartozott, akkor jött létre első önálló tanácsa.

Az éledezés időszaka az 1990-es választásokkal, a rendszerváltással köszöntött a falura. A település arculata ezt követően jelentősen megváltozott, új járdák épültek, a közintézményeket felújították, ravatalozót építettek. A villany már az 1950-es évek eleje óta van a faluban, a vezetékes ivóvizet, viszont csak 1990-ben vezették be.

Gyönyörű környezetben található a nemrég felújított óvoda, és helyben van az alsó tagozatos általános iskola, melyet szintén nemrég újítottak fel.

A helyiek sokat adnak a falu külső képére, erről az utcákat járva meggyőződhet a látogató. Gyönyörű, gondozott parkon át vezet az út az óvodához, a házak előtt tavasztól őszig tarka virágok színesítik az utcákat.

A település központjában található a nemrég felújított Községi ház, Polgármesteri hivatal, Orvosi rendelő és a Katolikus templommal egybeépített Általános iskola melyhez saját tornacsarnok is tartozik. A település saját postahivatallal, könyvtárral és Művelődési házzal rendelkezik.

Beleg község címere egyaránt utal a történelemre, és a megélhetést nyújtó mezőgazdaságra: együtt van benne a nap, a hold, a kard, a búza és a korona.

Beleg földrajzi elhelyezkedése

Beleg a Dél-Dunántúli Régióban, Somogy megyében, Belső-Somogy déli részén, a Balatontól 70 km-re fekvő település. Beleg a Dombóvár-Gyékényes vasútvonal mellett fekszik, Nagyatádtól 10 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 35 km-re.

Beleg közigazgatási rendszere

A közigazgatási feladatokat Beleg Község Önkormányzatának 5 tagú képviselő-testülete látja el. A döntés-előkészítés a szociális bizottság, valamint a pénzügyi bizottság feladata.

A községben roma nemzetiségi önkormányzat működik, mely javaslattevő jogkörrel rendelkezik Beleg Község Önkormányzata felé. A Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerepe legfőképpen a közmunkaprogram szervezésében nyilvánul meg.

A községben elérhető közszolgáltatások

Az önkormányzat feladata a közvilágítás folyamatos működtetése és karbantartása, mely biztosított a településen.

A lakossági kommunális hulladék gyűjtése megoldott a faluban, az önkormányzat e területén önként vállalt feladatként, a szemétszállítás teljes költségét átvállalja a lakosságtól. A szűkös anyagi források és lehetőségek azonban előre vetítik e költségek lakosságra való áthárítását.

A település demográfiai helyzetének bemutatása

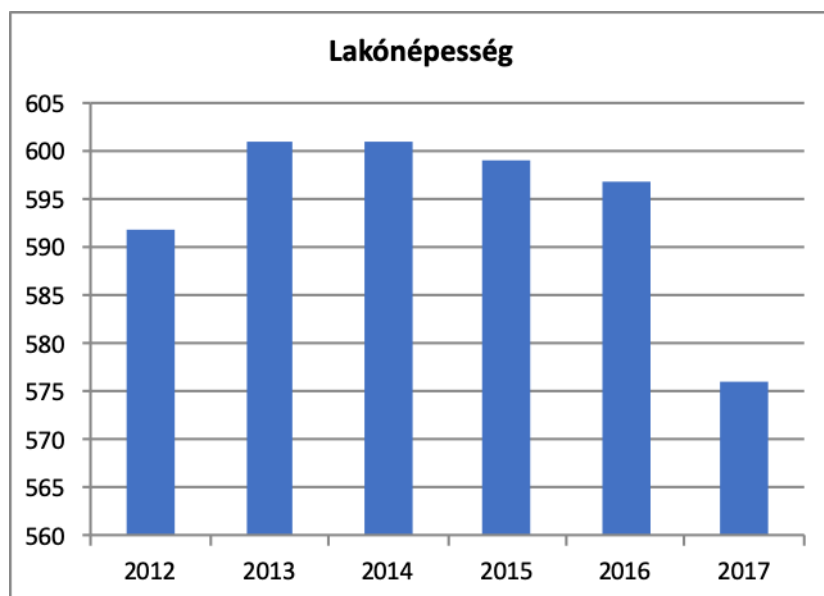
Beleg község demográfiai helyzete a lakónépesség, az állandó népesség, az öregedési index, a vándorlások, valamint a természetes szaporodás mutatószámai alapján kerül elemzésre.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	592	bázis év
2013	601	101,5%
2014	601	100,0%
2015	599	99,7%
2016	597	99,7%
2017	576	96,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. ábra – A lakónépesség számának változása

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Beleg község lakónépessége 2012-ről 2017. évre 3 %-al csökkent. A vizsgált időszakot a lakónépesség folyamatos csökkenése, fogyása jellemzi.

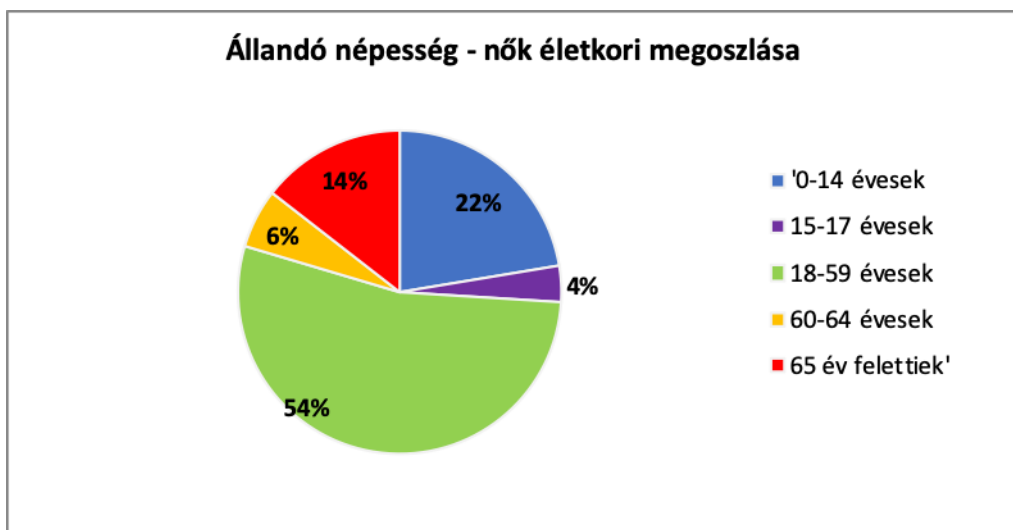
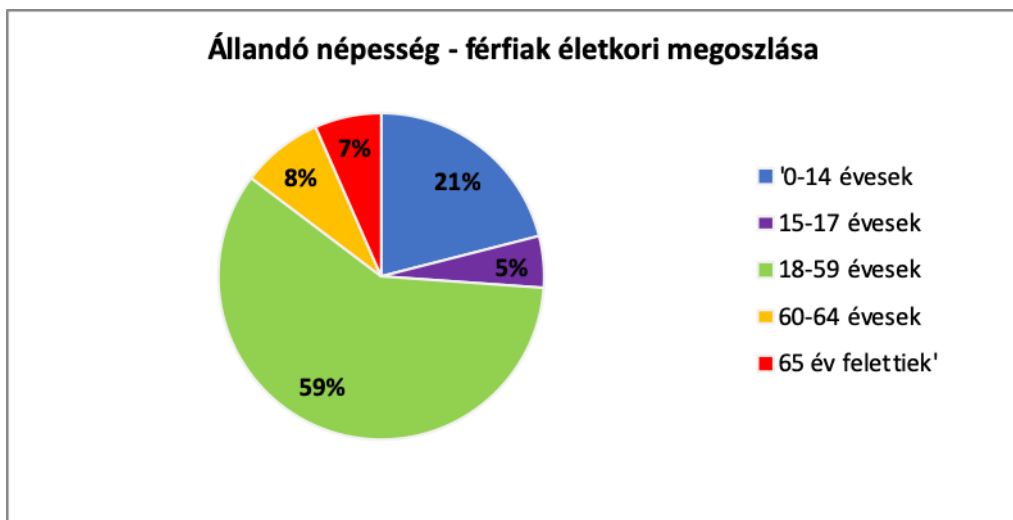
Összességében a csökkenés, a településen a munkahelyek hiányára, és a fiatalok vonzóbb területekre költözésére vezethető vissza. A vizsgált évek viszonylatában 16 fős csökkenés mutatható ki.

2. számú táblázat – Állandó népesség

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	333	304	637	52,28%	47,72%
0-2 évesek			26		
0-14 éves	70	68	138	10,99%	10,68%
15-17 éves	17	11	28	2,67%	1,73%
18-59 éves	197	163	360	30,93%	25,59%
60-64 éves	27	18	45	4,24%	2,83%
65 év feletti	22	44	66	3,45%	6,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. ábra – Állandó népesség

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Beleg állandó népességének száma 2017. december 31.-én 637 fő, ezen belül a férfiak és a nők aránya 52-48 %, tehát a nemek szempontjából az állandó népesség kiegyenlítettnek tekinthető.

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 31 illetve 26 %-os arányt jelent. Ezen korcsoporton belül a férfiak jelennek meg nagyobb számban.

A 0-14 éves korosztály is jelentős számban képviselteti magát az állandó népességben, arányuk 11-11 %.

Az állandó népességből a legkisebb arányban a 15-17 éves nők, és a 65 év feletti férfiak jelennek meg.

A 65 év feletti állandó lakosok esetében a nők 50 %-al magasabb mértékben jelennek meg, mint a férfiak, melyből feltételezhető, hogy nagyobb mértékű a férfiak elhalálzásának aránya. Ez a tendencia országos szinten is megmutatkozik.

2.2. számú táblázat – 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	8	14	6
16 éves gyermekek száma	8	13	5
17 éves gyermekek száma	7	13	6
Összesen	23	40	17

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

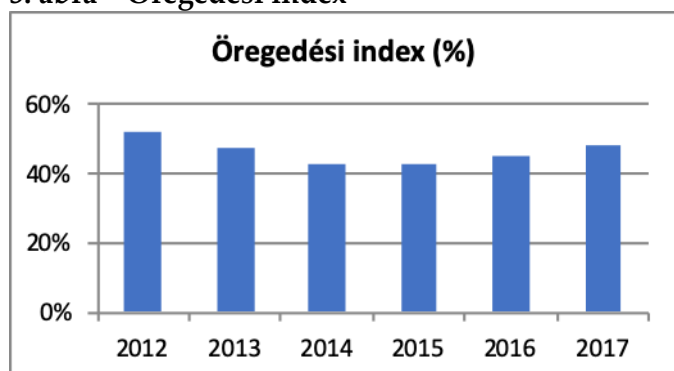
A táblázat a 15-17 éves gyermekek számát veti össze 2001 és 2011 évek viszonylatában. Megállapítható, hogy 2011-ről 2011-re összesen 17 fővel nőtt a 15-17 éves gyermekek száma.

3. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	76	146	52,05%
2013	75	158	47,47%
2014	67	157	42,68%
2015	66	153	43,14%
2016	64	142	45,07%
2017	66	138	47,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. ábra – Öregedési index

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest.

Belegben magas a fiatalok (14 év alattiak) lakosságon belüli aránya. A mutatók a község fiatalos népességszerkezetére utalnak, mivel az öregedési index mutatószámai a vizsgált években 100 alattiak.

Összességében mind a 65 év feletti, mind pedig a 14 év alattiak létszáma csökkenést mutat, mely a népesség fogyására enged következtetni. A 65 év feletti korosztály esetében 2012-ről 2017-re 13 %-os, a 14 év alatti korosztály esetében pedig 5 %-os csökkenés mutatható ki.

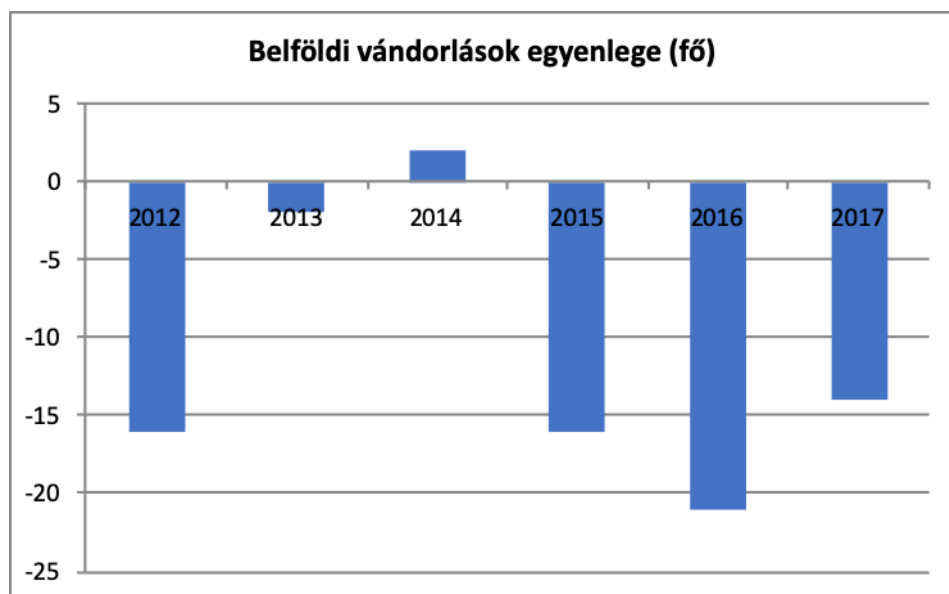
Hazánk népessége a legtöbb területen öregszik. Az öregedési indexek értékelése, elemzése segíti az adott területek (megyék, települések) ellátásának tervezését, így az egészségügyi ellátás szervezését is. Fontos szem előtt tartani az öregedési index jelentőségét és támogató tanulmányok, elemzések, valamint mérések szponzorálásával lehetővé tenni a helyi ellátások szervezését, tervezését a korösszetételnek megfelelően.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	12	28	-16	-24
2013	24	26	-2	-3
2014	22	20	2	2,95
2015	20	36	-16	-24,02
2016	12	33	-21	-32,31
2017	6	20	-14	-22,4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

4. ábra – Belföldi vándorlások

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

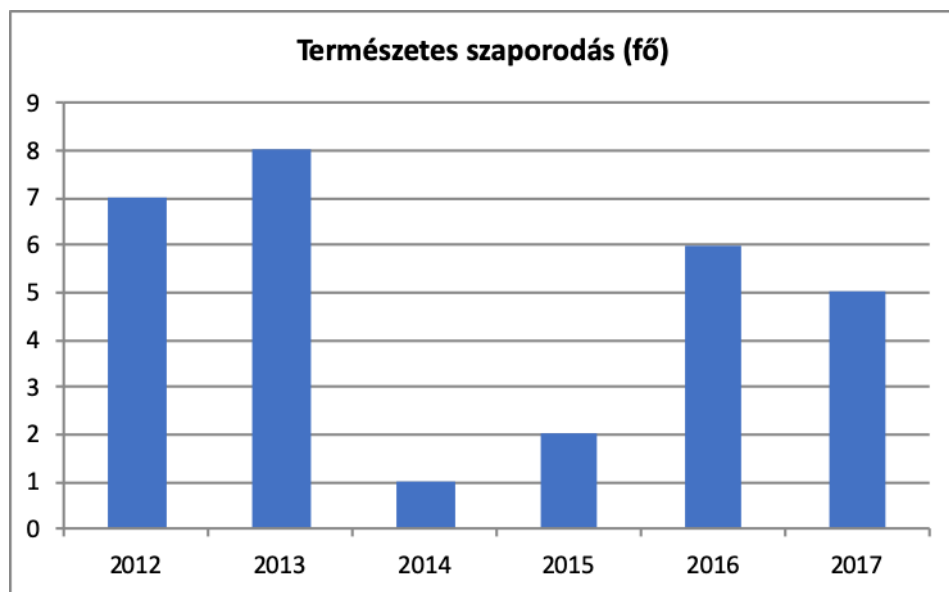
A belföldi vándorlások a 2012-2017. közötti adatok alapján kerülnek elemzésre. Megfigyelhető, hogy a 2013-as év kivételével minden évben az elvándorlás száma magasabb volt, mint az odavándorlás. Azokban az években, ahol az egyenleg pozitív számot mutat, a község vonzónak tekinthető, mely többnyire a több gyermekes roma családok Belegbe költözésében mutatkozik ez meg. A már Belegbe költözötteket általában követik a más településekről érkező rokonok, de a már elköltözöttek visszaköltözése is jellemző tendencia. A községből való elvándorlás a munkahelyek hiányára vezethető vissza.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	14	7	7
2013	12	4	8
2014	11	10	1
2015	11	9	2
2016	9	3	6
2017	9	4	5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

5. ábra – Természetes szaporodás

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

A község fiatalos népszerűségi szerkezetét támasztja alá az is, hogy az élve születések száma a vizsgált évek mindegyikében meghaladják a halálozások számát. Az élve születések száma 2012-2017. közötti időszakban csökkenő tendenciát mutat, 2012-ről 2017-re 5 fős csökkenés mutatkozik e tekintetben.

Ki kell azonban emelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel.

Értékeink, küldetésünk

Beleg Község Önkormányzatának célja, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvilágítja és rámutat az egyes célcsoportok tekintetében meglévő problémákra, melyek kezelésére intézkedési tervet és megoldásokat dolgoz ki az önkormányzat. A mélyszegénységben élőkkel, az idősekkel, gyermekekkel, fogyatékkal élőkkel, valamint a roma lakossággal összefüggő megoldatlan problémák, mindig is jelen levő problémák voltak és lesznek is. Azonban arra kell törekedni, hogy ezek a problémák kezelhetőek legyenek, ezért lényeges a Program alapos és minden területre kiterjedő kidolgozása. Nem szabad „homokba dugni” a fejünket, mikor a problémákat kezelni kell.

Első lépés, tehát a problémák feltárása, összegzése, melyet az intézkedések megfogalmazása, majd a megvalósítás követ.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Beleg település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény jelentősen módosította a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt. A legfőbb változások 2015. március 1. napjával léptek hatályba.

Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása túlnyomó részben már az önkormányzatok feladata. A törvénymódosítás célja a rászorulóknak támogatási rendszerének megújítása.

A módosításoknak köszönhetően az új szociális támogatási rendszer várhatóan igazságosabb és átláthatóbb lesz. A helyi önkormányzatok szerepe elsősorban abban az indoklásban fejeződik ki, hogy a helyi közösségek rendelkeznek leginkább azzal a tudással, amely alapján eldönthetik: ki jogosult támogatásra, ki nem.

A törvény értelmében az önkormányzatok szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról.

A változások főbb pontjai a következők:

1. A szociális törvény csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely ellátások járási hatáskörbe tartoznak. Ide soroljuk az időskorúak járadékát, a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, az ápolási díjat, és a közgyógyellátást.
2. A módosítást megelőzően meglévő ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé vált.

A szociális törvény szerint rendszeres szociális segélyezettek közül azok, akik helyi rendelet alapján voltak jogosultak az ellátásra vagy a nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők, február 28-ig nyilatkozhattak arról, hogy vállalják-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést. Amennyiben vállalták, ők 2015. március 1. napjától foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lettek jogosultak. Az egészségkárosodott személyek, akik eddig rendszeres szociális segélyben részesültek, amennyiben érvényes szakértői véleményük van az egészségkárosodás mértékére vonatkozólag, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülnek március 1. napjától, de ez a hatáskör a járási hivatalhoz került át.

3. A kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás.
4. Óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem 2015. június 4-ét követően nem nyújtható be.

A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthetnek. A szociális törvény az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt.

A jogszabályi változásokat figyelembe véve Beleg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott szociális rendeletben eseti és rendszeres települési támogatások szabályozására került sor.

A) Eseti települési támogatások:

- a) Települési létfenntartási támogatás: a korábbi rendeletben az önkormányzati segély létfenntartást veszélyeztető eseteire vonatkozott.
- b) Települési gyógyszer-támogatás: gyógyszerkiadásokhoz kapcsolódó – a korábbi szociális rendeletben is jelen lévő – támogatás.
- c) Települési temetési támogatás: az eltemetettő temetési költségeire tekintettel nyújtott – korábban is meglévő – támogatás.
- d) Települési támogatás elemi kár elhárításához: A módosított szociális törvény kimondja, hogy rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket kell részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen kiadás az elemi kár elhárításához kapcsolódó kiadás.

- e) Települési gyermeknevelési támogatás: A törvény kihangsúlyozza, hogy többletkiadásnak tekintendők a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások.

B) Rendszeres települési támogatások:

- a) Települési lakhatási támogatás: A 2015. március 1. napjától megszűnő normatív lakásfenntartási támogatás ellentételezése. Az előzetes hatásvizsgálat során levezetésre kerül az önkormányzatot terhelő összege.
- b) Települési ápolási támogatás: A korábban hatályos szociális rendelet szabályozta a méltányos ápolási díj igénybevételének eseteit. Az új szociális rendelet kidolgozását megelőző hatásvizsgálat során ismételten felmerült ezen ellátási forma szükségessége.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A jogszabályi környezet változása miatt a helyi rendeletek felülvizsgálata és ebből következőleg a módosítása, illetve újraszabályozása folyamatos.

- Beleg Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete
- Településrendezési Terv
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 23/2015. (IX. 18.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településrendezési terven kívül a helyi rendeletek újraszabályozása valósult meg, a jogszabályi környezet változása következtében.

- Beleg Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 23/2018. (IX. 18.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről
- Településrendezési terv, településfejlesztési koncepció.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Beleg község esetében az egyik térségi, társulási kapcsolat a *Rinyamenti Kistérség Önkormányzati Társulási Megállapodás* formájában jelenik meg.

A megállapodás az egészségügyi feladatok és egyes szociális feladatok ellátására irányul.

Az egészségügyi szolgáltatás esetében a társulás a központi orvosi ügyeleteket közösen tartja fenn, és a háziorvosi praxishoz kapcsolódó sürgősségi betegellátást a 18 társult települési önkormányzat (köztük Beleg is) működési területére kiterjedően végzi.

A szociális feladatok közül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a pszichiátriai betegek közösségi ellátása, a támogató szolgálat, valamint a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat a nagyatádi Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ nyújtja.

A szociális feladatok közül a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás látja el.

A közoktatás területén 2012. december 31-ig a Kutas-Lábod Mikrotérségi Közoktatási Intézmény, társulás formájában biztosította a belegi gyermekek részére az oktatással összefüggő szolgáltatásokat. Ezt követően az állam vette át az iskolák működését, de természetesen a községben élő gyermekek oktatását ez nem érintette hátrányosan. Az alsó fokú oktatás Belegben valósul meg, míg a felső tagozatos gyermekek többnyire Kutasra járnak iskolába.

A védőnői, háziorvosi és fogorvosi feladatok ellátására, vállalkozási-, illetve feladatellátási szerződés van érvényben Kutas Község Önkormányzatával.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Beleg Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez legnagyobb mértékben a TeIR adatbázist használta fel. Ezen kívül jelentős volt az önkormányzat könyvelésében, beszámolóiban fellelhető számadatok aránya is. Az óvodai neveléssel és iskolai oktatással kapcsolatban, az intézményvezetők nyújtottak megfelelő információt. Adathiány felmerülésekor esetenként becslésre és helyi ismeretekre támaszkodtunk. A lakosságszámra vonatkozó adatok pontosítása, a helyi Visual Register program segítségével valósult meg.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében, a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjaként” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46.000 Ft havi jövedelmet jelent. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 93.000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek.

Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki, köztük 850.000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A mélyszegénység több dimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet.

A mélyszegénység okai nem vezethetők vissza egyetlen kiváltó okra, számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a háttérben, így kezelése is csak komplex, szociál-, oktatás-, egészségügyi és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel képzelhető el.

Magyarországon a kutatások szerint kb. 1,2 millió ember él mélyszegénységben, ebből következőleg nem mondhatjuk azt, hogy a mélyszegénység kizárólag roma kérdés lenne, mivel a romák száma Magyarországon 750.000 főre tehető.

Statisztikailag sokkal kevesebben élnek mélyszegénységben, de a közfoglalkoztatás nélkül sokkal szerényebbek lennének az eredmények. A közfoglalkoztatás elterjedése miatt Magyarországra vonatkozóan gyakorlatilag használhatatlan lett a statisztika, egyáltalán nem mutat valós képet a mélyszegénységben élők helyzetéről.

Az EU egészére kiterjedő felmérés szerint az számít mélyszegénységben élőnek, akire egyszerre vonatkozik a szegénység három kritériuma (keveset dolgozik, nélküli az anyagi javak többségét, és az országos mediánjövedelem 60%-a alatti összegből gazdálkodik). Aki közfoglalkoztatott, az kiesik az "alacsony munkaintenzitásból", így már papíron nem számít mélyszegénységben élőnek, miközben az alapvető anyagi javakat minden bizonnyal továbbra is nélküli és a jövedelme nem éri el a medián 60%-át.

Kétségtelen, hogy a mélyszegénységben élők száma összességében biztosan csökkent az elmúlt években (hiszen nőttek a jövedelmek és sokat erősödött a munkaerőpiac), azonban valójában nem olyan mértékben, mint ahogy a statisztikából tűnik. A legfrissebb adatok alapján 170 ezer közfoglalkoztatott van Magyarországon, tavaly még 200 ezer feletti számokat is láthattunk.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi helyzet szempontjából nem ír elő a jogszabály kötelező adattáblát, ezért az alábbi adatterületek figyelembevételével értékeljük a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetét.

A lakosság jövedelmi, vagyoni helyzete a településen a személyi jövedelemadó-alap mértékével jellemezhető.

A községben 2015. évben a befizetett személyi jövedelemadó 45.303.544 Ft, amely a 2015-ös évhez képest 16 %-os emelkedést mutat. Az adófizetők száma a két év viszonylatában nem változott jelentősen, 2015-ben 249 db, míg 2017-ben 288 db volt.

A befizetett személyi jövedelemadó növekedése nem arra utal, hogy a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzete javult, hanem erre az adójóváírás, illetve az egyéb kedvezmények (életbiztosítás, lakáscélú) megszüntetésére következtethetünk.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya*

Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát.

A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacán jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt.

Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére. Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.

A KSH adatait figyelembe véve, 2017. április-júniusi időszakában a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 420 ezer fő volt, 77 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 68,1 %-ra emelkedett. A férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

Ugyanezen időszakot figyelembe véve a munkanélküliek átlagos száma az egy évvel korábbihoz képest 38 ezer fővel, 196 ezerre, a munkanélküliségi ráta 0,9 százalékponttal, 4,3 %-ra csökkent. A férfiakat alacsonyabb munkanélküliségi ráta jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

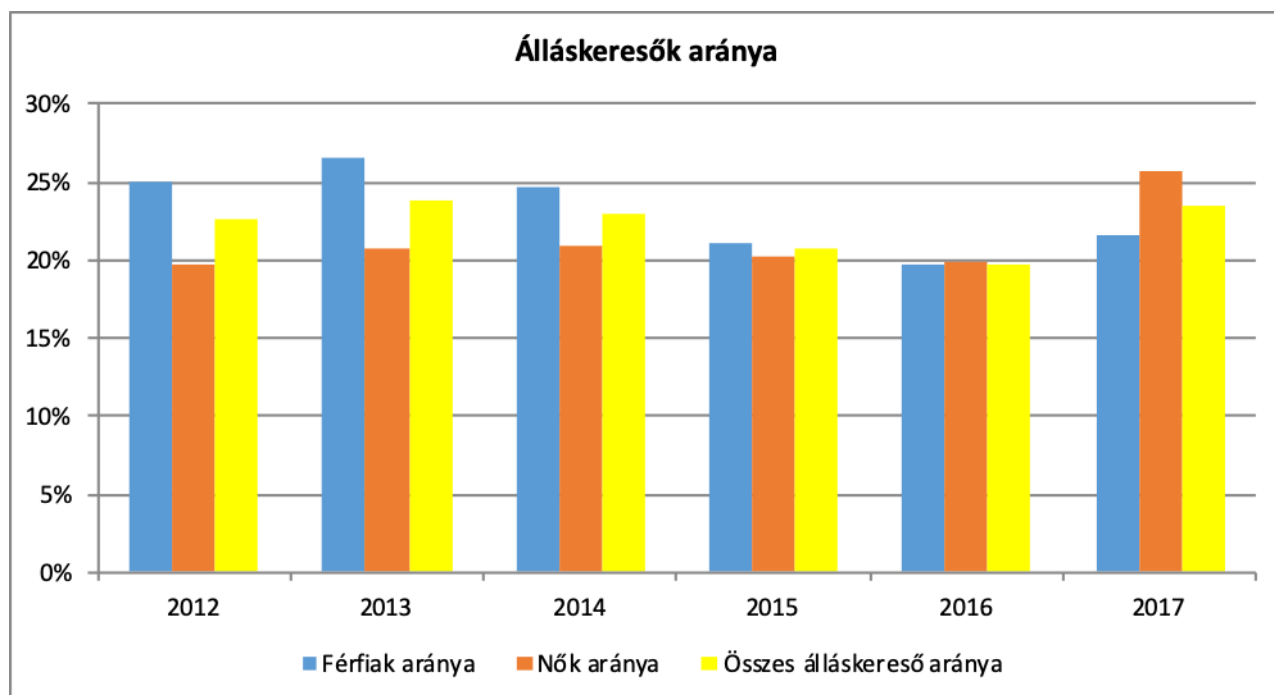
Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A javuló munkaerő-piaci helyzetben a közmunkaprogramok széles körű elterjedése, önkormányzatok általi kihasználása játszik fő szerepet.

3.2.1. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	237	208	445	59,25	25,0%	41	19,7%	100	22,5%
2013	239	202	441	63,25	26,5%	41,75	20,7%	105	23,8%
2014	251	203	454	62	24,7%	42,5	20,9%	105	23,0%
2015	245	202	447	51,5	21,0%	41	20,3%	93	20,7%
2016	244	200	444	48	19,7%	39,75	19,9%	88	19,8%
2017	221	180	401	47,75	21,6%	46,25	25,7%	94	23,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.1. ábra – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy az aktív korú lakónépesség száma ingadozó, de 2014-ről 2017-re csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés 10 %-os mértékű. Az aktív korú lakónépesség csökkenése problémaként merül fel országos szinten is, mivel a munkaképes korú lakosságnak kellene „eltartania” az időseket, fiatalokat, gyermekeket.

Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők száma és aránya a 2012-2017-es időszakban csökkenő mértékben mutatkozik meg.

A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak minden esetben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők. A női nyilvántartott álláskeresők száma 2012-ről 2017-re 12 %-os növekedést, a férfi nyilvántartott álláskeresők száma 19 %-os csökkenést mutat.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2017-ben összesen 94 fő, a nemek szerinti megoszlást figyelembe véve a nők aránya 25,7 %, a férfiak aránya pedig 21,6 % az aktív korú lakosságon belül.

3.2.2. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		100	105	105	196	185	149
20 év alatti	Fő	2,5	2,75	4,75	11	11,5	9
	%	2,5%	2,6%	4,5%	5,6%	6,2%	6,0%
20-24 év	Fő	14	13,5	19,75	32,75	32,25	26,25
	%	14,0%	12,9%	18,9%	16,7%	17,4%	17,6%
25-29 év	Fő	13,25	13,25	9,5	18,25	16,5	17,5
	%	13,2%	12,6%	9,1%	9,3%	8,9%	11,7%
30-34 év	Fő	10,25	10,25	8,25	16,5	14	8,25

	%	10,2%	9,8%	7,9%	8,4%	7,6%	5,5%
35-39 év	Fő	16,75	15,25	11,75	19,25	19,25	14,5
	%	16,7%	14,5%	11,2%	9,8%	10,4%	9,7%
40-44 év	Fő	11	15,75	14,75	21	24	15,75
	%	11,0%	15,0%	14,1%	10,7%	13,0%	10,6%
45-49 év	Fő	14	12	12,75	24,5	21,75	16
	%	14,0%	11,4%	12,2%	12,5%	11,7%	10,7%
50-54 év	Fő	9	12	11,25	22	16,5	11,75
	%	9,0%	11,4%	10,8%	11,2%	8,9%	7,9%
55-59 év	Fő	8,75	10	11,75	23,75	17,75	12
	%	8,7%	9,5%	11,2%	12,1%	9,6%	8,0%
59 év feletti	Fő	0,75	0,25	0	7,25	11,75	18,25
	%	0,7%	0,2%	0,0%	3,7%	6,3%	12,2%

Forrás: TeIR, Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a regisztrált munkanélkülieket. A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli 2017-ben a 20 évesnél fiatalabbak, valamint a 30-34 év közötti korcsoportból került ki.

A 20 évesnél fiatalabb korcsoportra a vizsgált években a növekedés jellemző, mely 6,5 fős emelkedést jelent, arányban a regisztrált munkanélküliek számának emelkedésével.

A 20-24 év közötti korcsoportra a nagymértékű növekedés jellemző a vizsgált évek viszonylatában. A 25-29 év közötti korcsoport esetében 4,25 %-os növekedés látszik, amely valószínűsíthetően a felsőoktatási intézményekből kikerült fiatalok munkahely keresésének kudarcára vezethető vissza. A 35-39 közötti korcsoportra a stagnálás, a 40-44 év közötti korcsoportra a kismértékű emelkedés jellemző.

A 45-49 év közötti korcsoportra szintén kismértékű emelkedés jellemző.

Az 55-59 éves regisztrált munkanélküliek számának 3,25 %-os emelkedése egy országos szintű problémára utal, nevezetesen a nyugdíj előtt állók munkaerő-piacra való visszalépése – ha előzetesen elveszítette munkahelyét – nagyon nehéz. Az idősebb munkanélküli korosztály egy állás betöltésére vonatkozó jelentkezésnél, többnyire elutasító választ kap. Az 59 év feletti korosztályon belül az álláskeresők aránya 17,5 %-al növekedett.

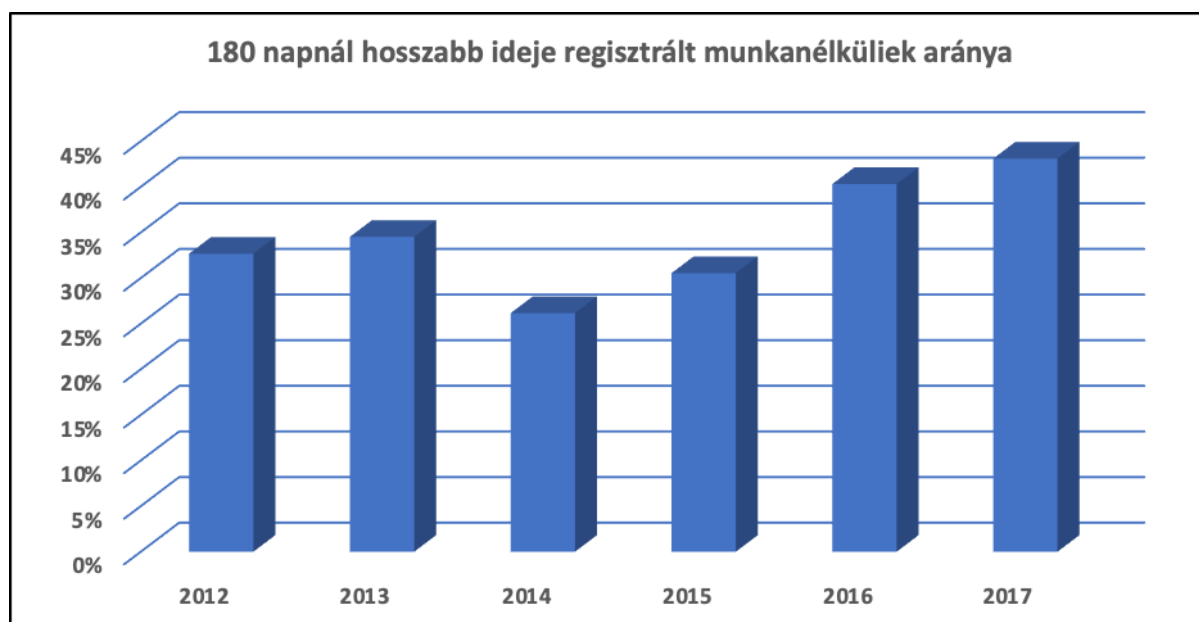
A KSH legfrissebb országos adatai (2019. március-május) szerint az egy évvel korábbihoz képest a 15-74 éves munkanélküli férfiak körében a munkanélküliség stagnált, a munkanélküliek száma 90 ezer fő, a munkanélküliségi rátájuk 3,5 % volt. A munkanélküli nők száma 13 ezer fővel, 70 ezer főre, munkanélküliségi rátájuk 0,6 százalékponttal, 3,3 %-ra mérséklődött. A 15-24 éves munkanélküliek száma 7,2 ezer fővel, 35 ezerre, a munkanélküliségi rátájuk 2,4 százalékponttal, 11,1 %-ra nőtt. A munkanélküliek több mint ötöde ebből a korcsoportból került ki. A 25-54 évesek, azaz az ún. legjobb munkavállalási korúak munkanélküliségi rátája 0,5 százalékponttal, 3 %-ra csökkent, az 55-74 éveseké 2,3 % volt. A munkanélküliség átlagos időtartama 13,9 hónap volt, a munkanélküliek 36,7 %-a legalább egy éve keresett állást, vagyis tartósan munkanélkülinek számított.

3.2.3. számú táblázat – A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	32,67	35	18	53	66,0%	34,0%
2013	34,52	24	18	42	57,1%	42,9%
2014	26,16	33	19	52	63,5%	36,5%
2015	30,54	28	26	54	51,9%	48,1%
2016	40,31	27	25	52	51,9%	48,1%
2017	43,09	31	28	59	52,5%	47,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

3.2.3. ábra – A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

A 3.2.3. táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya a férfiak esetében minden évben meghaladja az 50 %-ot.

A férfi és a női tartós munkanélküliek száma a férfiak esetében csökkenő tendenciát, a nők esetében pedig növekvő tendenciát mutat, és minden évben a férfi munkanélküliek voltak többségben. A 180 napnál régebben regisztrált női munkanélküliek aránya az összes nyilvántartott munkanélküliekhez képest, minden évben alacsonyabb, mint a férfiak aránya. Ez arra enged következtetni, hogy a férfiak elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2012-ről 2017-re a nők esetében 55 %-al emelkedett, a férfiak esetében pedig 12 %-al csökkent.

2017. évben a regisztrált munkanélküliek 47,5 %-a volt 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós munkanélküli.

A KSH tájékoztatása szerint a 2018. május-júliusi időszakban a foglalkoztatottak száma 4 millió 484 ezer fő volt. Ez 50 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A munkanélküliség a 2018. május-júliusi időszakban 27 ezer fővel csökkent 2017-hez képest. A munkanélküliség átlagos időtartama 15,5 hónap volt, a munkanélküliek 38,1 százaléka legalább egy éve keresett állást, vagyis tartósan munkanélküli volt. A munkanélküliek száma 166 ezer fő volt.

3.2.4. számú táblázat – Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	68	66	134	9	13,2%	4	6,1%	13	9,7%
2013	73	65	138	8	11,0%	7	10,8%	15	10,9%
2014	63	56	119	10	15,9%	11	19,6%	21	17,6%
2015	64	63	127	5	7,8%	10	15,9%	15	11,8%
2016	58	59	117	3	5,2%	7	11,9%	10	8,5%
2017	56	57	113	4	7,1%	7	12,3%	11	9,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma a 18-29 évesek számához viszonyítva, a 2012-2017 közötti időszakban stagnált, az érintett korosztály létszáma a nők és a férfiak esetében is csökkenést mutat. A pályakezdő álláskeresők kategórián belül a férfiak száma magasabb arányban nőtt, mint a női pályakezdő álláskeresők száma. A női pályakezdő álláskeresők aránya 6,2 %-os növekedést mutat, a 18-29 éves nők 9 fős csökkenése mellett.

Az életkor szerinti megoszlást tekintve, a nők és a férfiak esetében is csökkenést láthatunk.

A pályakezdő álláskeresők számának növekedése, fontos problémára hívja fel a figyelmet. A fiatalkorban tartós munkanélküliség a későbbiekben is növeli az esélyét az újabb munkanélküliségnek és rontja a jövedelmi esélyeket. Európában a demográfiai problémák még inkább ráirányítják a figyelmet a bajra, a fiatalok munkanélkülisége ugyanis elvándorláshoz, a gyermekvállalás halasztásához, illetve szociális feszültségekhez vezet.

Az Európai Unió a következő hét éves költségvetési ciklusban 6 milliárd eurót biztosít az Ifjúsági Garancia Programra, amely azt hivatott elérni, hogy a 25 év alatti fiatalok ne legyenek négy hónapnál tovább munkanélküliek.

Magyarországon az erre irányuló program az Első Munkahely Garancia Program, amelynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben egy munkáltató 25 év alatti pályakezdő álláskeresőt vesz fel. A belegi álláskeresőket a Nagyatádi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége fogadja. A pályakezdők esetében fontos a regisztrálás, mivel a kirendeltség képzési lehetőségeket is biztosít.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat – Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	82,8%	92,7%	17,2%	7,3%
2011	75,4%	83,4%	24,6%	16,6%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból jól látható, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya, alul marad a legalább általános iskolát végzettek számához képest, a 15 éves és idősebb lakosságot figyelembe véve. A nemek szerinti megoszlást tekintve 2001-ben és 2011-ben is a férfiak voltak többségben a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők körében.

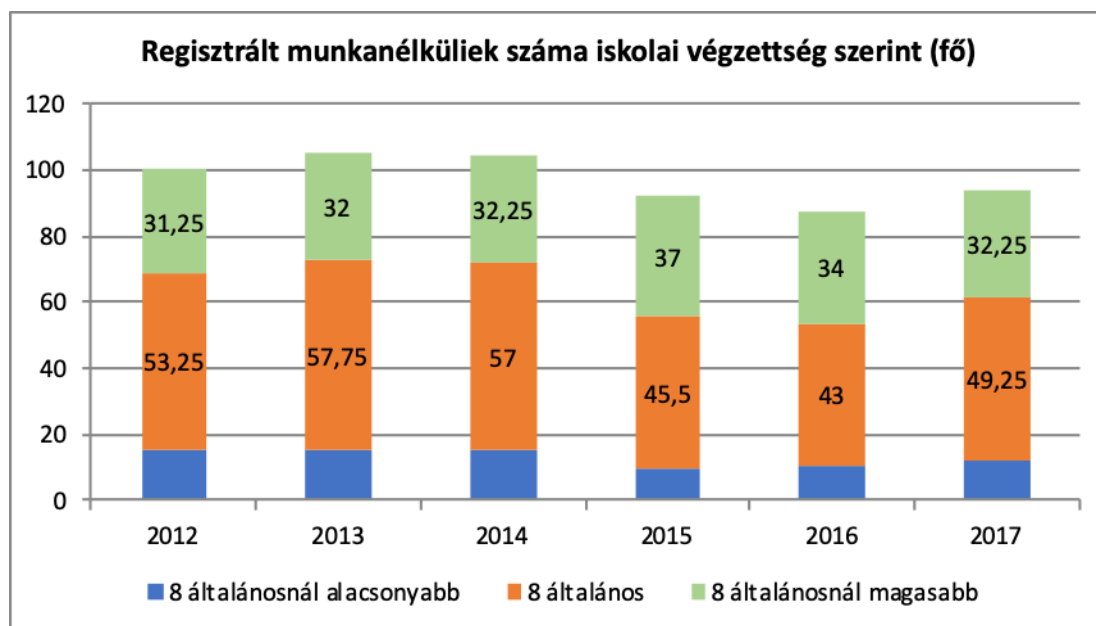
A korábbi népszámlálási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a 15 éves és idősebb férfi lakosság 17,2 %-a, 2011-ben pedig a 24,6 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A nők esetében ez az arány 7,3 % és 16,6 %. A tendencia javulásához a különféle, iskolai végzettség megszerzésére irányuló programok is hozzájárultak.

3.2.6. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	100	15,75	15,7%	53,25	53,1%	31,25	31,2%
2013	105	15,25	14,5%	57,75	55,0%	32	30,5%
2014	105	15,25	14,6%	57	54,5%	32,25	30,9%
2015	93	10	10,8%	45,5	49,2%	37	40,0%
2016	88	10,75	12,3%	43	49,0%	34	38,7%
2017	94	13	13,3%	49,25	52,4%	32,25	34,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú táblázat a nyilvántartott álláskeresőik körében vizsgálja az iskolai végzettséget.

A nyilvántartott álláskeresőik számához viszonyítva, átlagban 13,3 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya. A nyolc általános végzettséggel rendelkezők 51 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 35,7 % körüli arányt képviselnek.

Tehát a nyolc általános végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb a regisztrált álláskeresőik között. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzéssel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

A nyolc általánost végzett álláskeresőik esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresőik között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresőik között.

A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás.

3.2.7. számú táblázat – Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2012	0	0	-
2013	0	0	-

2014	14	5	36 %
2015	5	5	100 %
2016	0	0	-
2017	0	0	-

Forrás: TeIR, Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat

2014. és 2015. években volt felnőttoktatás a 8 évfolyam megszerzésére irányulóan. A munkaügyi központ szervezésében 2013. december 1-től és 2015. december 1-től kompetencia alapú képzés keretében 14, illetve 5 fő oktatása valósult meg. A 14 főből 5 fő, illetve az 5 főből 5 fő megszerezte a nyolc általános iskolai osztályt.

A 15 éves és idősebb lakosság kb. 17 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A jövőben a végzettség megszerzésére irányuló igény felmérését követően, partnerek bevonásával megszervezésre kerülhetne ezen réteg felzárkóztatása.

Fontos azonban kiemelni, hogy a hiányzó kettő-, esetleg három osztály megszerzése ne fél év alatt valósuljon meg, mert hat hónap alatt nem lehet a hiányzó ismereteket elsajátítani, az ilyen jellegű oktatás csak a statisztika javítását szolgálná.

3.2.8. számú táblázat – Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

A táblázat kitöltéséhez nem állt rendelkezésünkre pontos és elemezhető adat, ezért a későbbiekben szükséges az ehhez szükséges helyzetfeltárást végezni.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás célja, hogy az álláskeresőket segély helyett munkát kapjanak. A közmunkások aktív, társadalmilag hasznos életet élnek, örömmel vesznek részt a rendszerben. A közfoglalkoztatási programok 2012-ben kibővültek, a hagyományos közfoglalkoztatás mellett elindult a kistérségi START-munka program, és az országos közfoglalkoztatási programok.

A közfoglalkoztatásban részt vevők számát, átlagos statisztikai létszámban határozzuk meg. Ennek megfelelően 2012-ben 21 fő, 2013-ban 18 fő, 2014-ben 24 fő, 2015-ben 40 fő, 2016-ban szintén 40 fő és 2017-ben 38 fő vett részt közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatottak körében 70-75 %-os a roma személyek aránya.

A 2011. évi CVI. törvény 2011 szeptemberében lépett hatályba, mely szerint az új típusú közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és munkára kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson átmeneti munkalehetőséget.

Az új rendszer előnye, hogy a korábbihoz képest jóval nagyobb számban vonhatók be a segélyezettek. Azonban, ha a másik oldalát nézzük, megállapítható, hogy a rövid foglalkoztatási időtartam miatt jelentősen romlik a dolgozók motiváltsága.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Közlekedés

Beleg a Dombóvár-Gyékényes vasútvonal mellett fekszik, Nagyatádtól 10 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 35 km-re. A Dombóvár-Gyékényes vasútvonalnak Belegben önálló vasútállomása van, de az autóbusz közlekedés is jónak mondható.

A munkavállalók közül sokan járnak Nagyatádra dolgozni, ez a Kapos Volán Zrt. autóbuszaival is könnyedén megtehető, mivel a buszok indulási ideje, illetve menetideje igazodik a munkakezdéshez és befejezéshez. Ugyanez elmondható a Nagyatádon tanuló diákokra is. A Kaposváron dolgozók pedig a menetrend szerint induló vonatokkal éri el célját.

Potenciális munkalehetőségek és lehetséges vállalkozási területek

Belegben a legfőbb foglalkoztató az önkormányzat. Munkalehetőség hiányában a dolgozók Nagyatádon, Kaposváron vállalnak munkát.

A településen korábban a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság volt. Mára a földterületek jelentős része magánkézen van, így a foglalkoztatás ezen a területen is jelentősen beszűkült.

A fiatalok többsége az egyetem, főiskola elvégzését követően már nem tér vissza a községbe, ennek fő oka a munkalehetőségek hiánya. Ez a jelenség a környező településekre is jellemző.

Az állami szektor szerepét a helyi munkaerő foglalkoztatásában az alapján tudjuk lemérni, ha megvizsgáljuk, hogy az egyes intézményekben hány fő közalkalmazott és köztisztviselő dolgozik. Az általános iskolában 4 fő, az óvodában 5 fő, az önkormányzatnál pedig 1 fő közalkalmazott áll foglalkoztatásban.

A községben a képzettséggel nem rendelkező munkanélküli személyek esetében az önellátás lehet megoldás. Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb terület, mely alkalmas lehet növénytermesztésre és állattartásra.

Az önkormányzatnak persze szerepet kellene vállalnia az induláshoz szükséges eszközök, vetőmagok, állatok beszerzésében. Az önellátásra való ösztönzés egyik megnyilvánulási formája volt, hogy a községben vetőburgonyát kaptak a legrászorulóbb családok. Az önellátás kiutat jelenthet a mélyszegénységben élő személyek elszigeteltségéből, kirekesztettségéből.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

Év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	Vendéglátóhelyek száma	Befizetett iparűzési adó
2012	41	2	2	2.080.781
2013	41	2	2	2.455.293
2014	42	2	2	2.355.034

2015	39	2	2	4.081.700
2016	38	2	2	5.406.900
2017	37	2	2	4.948.887

Forrás: TeIR, T-Star, önkormányzati adatok

A község lakosságához képest, arányos a regisztrált vállalkozások száma. Azonban ezen vállalkozások nem jelentenek megoldást a munkanélküliség problémájára, mivel ezek többnyire 1-2 személyes vállalkozások. Jellemző rájuk az alultőkésítettség, és a fejlesztési lehetőségek korlátozottsága.

A kereskedelmi üzletek, valamint a vendéglátóhelyek száma stagnálást mutat a 2012-2017 közötti időszakban.

Az önkormányzat 2011. január 1-én vezette be az iparűzési adót. A befizetett iparűzési adó mértéke a vizsgált évek viszonylatában 2012-2016 közötti időszakban növekvő, majd kismértékben csökkenő tendenciát mutat.

Összességében elmondható, hogy a helyi munkalehetőségek korlátozottak, a lakosság aktív részének jelentős hányada Nagyatádra és Kaposvárra jár dolgozni.

E tekintetben az egészségügyet, a MÁV-ot, a Büttner & Co Kft.-t, az Industrie Elektrik Kft.-t, valamint a D-Back Kft.-t kell kiemelnünk, mint nagyatádi és kaposvári székhelyű foglalkoztatókat.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatók a településen. Azonban a Beleg vonzáskörzetében lévő Nagyatádon már lehet ilyen jellegű programokban részt venni. Itt említhető meg az Ady Endre Gimnázium és a Büttner & Co Kft. közötti együttműködési megállapodás.

A képzettség szintje nagymértékben függ az oktatási rendszer milyenségétől. Fontos, hogy az oktatási intézmények figyelembe vegyék az éppen aktuális hiányszakmákat és igyekezzenek ilyen jellegű képzés megszerzését biztosítani a tanulóknak.

Megfelelő képzés birtokában sem egyszerű elhelyezkedni a munkaerő-piacon, itt azonban előtérbe kerül a munkaügyi hivatalokban való regisztráció, amely az egyes vállalkozások, cégek számára is munkaerő szerzési lehetőséget biztosít.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	közfoglalkoztatási programok
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	"Első munkahely garancia" - központi program - TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	

az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	Köznevelési hídprogram TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"
--	-----	---

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázatból kiemelhető, hogy nincs a településen olyan program, amely az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyíti meg a fiatalok számára. Ezen a területen elképzelhetőnek tartanánk olyan fórumok, beszélgetések megszervezését, ahol a munkára képes és készen álló fiatalok egyes meghívott szakértőktől, tanácsadóktól, illetve cégek képviselőitől kérdezhetnének a munkavállalással kapcsolatban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	közfoglalkoztatási programok; kompetencia alapképzés
felnőttképző programok a vonzasközpontban	van	TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban	van	foglalkozási- és munkaerő piaci információk nyújtása
helyi foglalkoztatási programok a településen	van	Kompetencia alapképzés
helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek közül a nagyatádi székhelyű munkaügyi központot, valamint a kaposvári székhelyű Somogyi Munkanélküliekért Alapítványt kell kiemelni. Mindkét szervezet segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről.

A településen lévő felnőtt képző programokban a közfoglalkoztatási programokat kell kiemelni, de itt visszautalunk a már korábban is megemlített felnőttképzésre, amely a nyolc általános iskolai osztály megszerzésére irányul. Ez azért jelentős, mert a nyolc osztály megléte nélkül az adott személy semmilyen szakmát nem tud elsajátítani, amelynek hiánya csökkenti a munkaerő-piacra való belépést. A munkaügyi központ szervezésében 2013. december 1-től kompetencia alapú alapképzés indul a községben 14 fő bevonásával, mely a 8 általános iskolai osztály megszerzésére, valamint szakmák elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Belegben működik a Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely a települési önkormányzattal együttműködve, részt vesz a közfoglalkoztatási programok megszervezésében, lebonyolításában. Ennek keretében közreműködik a foglalkoztatottak kiválasztásában, a munkafolyamatok végrehajtásában.

Belegben a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel. Az önkormányzat – pozitív szempontból – mindig figyelembe veszi a dolgozók kiválasztásánál a családi és jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Beleg Község Önkormányzata minden esetben elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden nemű megnyilvánulási formáját. A helyi adatgyűjtés során nem merült fel hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások részletes szabályait, az igénybevétel és jogosultság feltételeit az 1993. évi III. törvény, valamint Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelete rögzíti.

A szociális ellátások közül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (korábban aktív korú ellátás, rendelkezésre állási támogatás, bérpótló juttatás) sarokkőnek tekinthető a közfoglalkoztatásban való részvétel szempontjából.

A jogosultságot tekintve lényeges változás 2012. évtől, hogy a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolni.

Aki a 30 napot igazolni nem tudja, és önkéntes munkavégzésben sem vesz/vett részt, a támogatás megszüntetésre kerül. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 28.500 Ft-ról, 2012-ben 22.800 Ft-ra csökkent.

A szociális törvény 2015. március 1. napjától hatályos módosítása értelmében az aktív korú ellátásokkal kapcsolatos hatáskörök a járási hivatalhoz kerültek át.

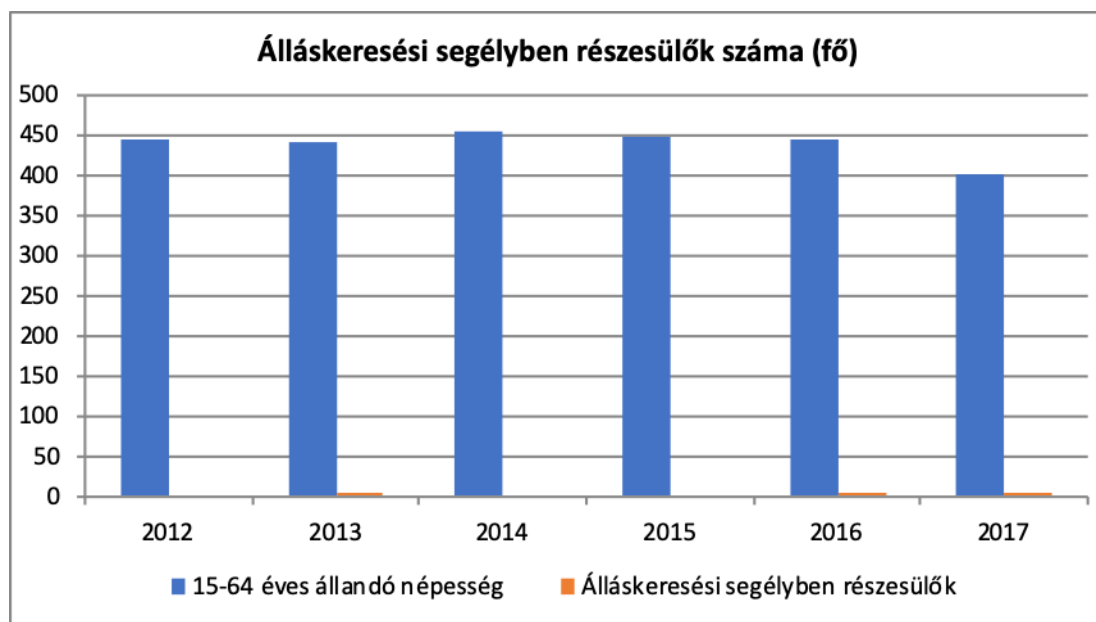
3.3.1. számú táblázat – Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	445	0	0,0%
2013	441	1	0,2%

2014	454	0	0,0%
2015	447	0	0,0%
2016	444	1,5	0,3%
2017	401	4,25	1,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.1. ábra – Álláskeresői segélyben részesülők száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélynek három speciális típusa van. Az álláskeresői segély első típusa annak az álláskeresőnek jár, aki legalább 180 napig álláskeresői járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette.

Ebben az esetben az álláskeresői segély folyósítása iránti kérelmét az álláskeresői járadék megszüntetésétől számított 30 napon belül kell benyújtania.

Az álláskeresői segély második típusa azon álláskereső részére állapítható meg, aki álláskeresői járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Az álláskeresői segély harmadik típusára jogosult az az álláskereső, akinek maximum öt éve hiányzik a rá irányuló öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában.

További feltétel, hogy az álláskeresői járadékban legalább 140 napig részesüljön és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betöltse a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Az első és második típusú álláskeresői segély folyósítási időtartama 90 nap. Amennyiben az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában az 50. életévét betöltötte, az álláskeresői segély első típusának folyósítása 90 nappal meghosszabbodik, így 180 napra válik jogosulttá. Az álláskeresői segély harmadik típusa az öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultságnak megszerzéséig folyósítható. Az álláskeresői segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtását követő nap.

Az álláskeresői segély minimális összege jelenleg a minimálbér 40 %-a.

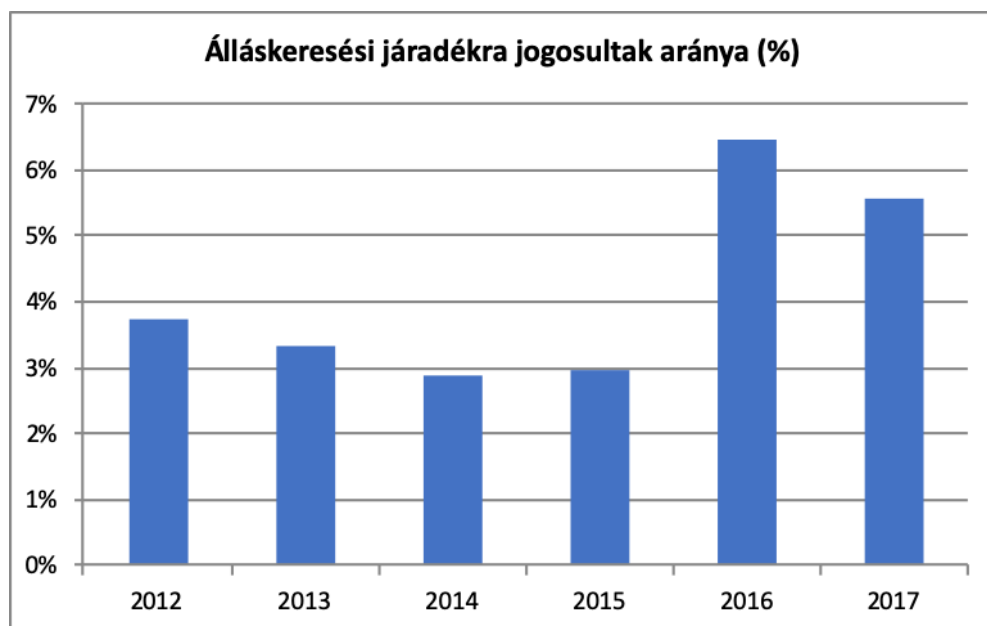
A táblázatból kiolvasható, hogy az álláskeresői segélyben részesülők száma 2012-ről 2017-re emelkedett, a 15-64 év közötti népesség viszonylatában.

3.3.2. számú táblázat – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	100	3,75	3,7%
2013	105	3,5	3,3%
2014	105	3	2,9%
2015	93	2,75	3,0%
2016	81	5,25	6,5%
2017	94	5,25	5,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. ábra – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az előbbi táblánál leírtakra utalnak a 3.3.2. számú táblázat adatai, látható, hogy az álláskeresői járadékra jogosultak száma 2012. évre teljes mértékben lecsökkent, a nyilvántartott álláskeresők 3,7 %-ának arányára esett vissza.

A jogosultak köre csökkenésének további oka, hogy 2012-től az álláskeresői járadék rendszere megváltozott, folyósításának időtartama csökkent, és összege is változott.

Az álláskeresői járadékra jogosultak nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított aránya 2016-ról 2017-re növekedést mutat.

Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, kereső tevékenységet nem folytat, és vállalkozói tevékenységet sem folytat, és munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

A nyilvántartott álláskeresők közül kevesen részesülnek álláskeresői járadékban, melynek okai az előbbieken levezetésre kerültek.

3.3.3. számú táblázat – Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	60,5		13,60%	76	75,81%
2013	66,75		15,14%	98	93,33%
2014	59,5		13,11%	100	95,69%
2015	57,75	6	12,92%	54	58,38%
2016	50,5	6	11,37%	60	73,85%
2017	58,75	5	14,65%	65	69,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

Az aktív korúak ellátására, azaz rendszeres szociális segélyben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és aránya leginkább a jogszabályi környezethez igazodva változik.

A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 50 % feletti arányt láthatunk. Belegben 2012. évben 7 fő, 2013-ban 0 fő, 2014-ben pedig 1 fő esett el a jogosultságtól amiatt, hogy a jogszabály által előírt 30 napos munkaviszonyt nem tudta igazolni, és ezt önkéntes munkával sem pótolta.

A 15-64 évesek számához viszonyítva, alacsony a rendszeres szociális segélyben részesülők száma. A nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők számának növekedése, valamint a helyi rendelet alapján megállapított jogosultság eredményezte azt, hogy 2013-ról 2014-re 2 fővel emelkedett a rendszeres szociális segélyezettek létszáma.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult, melynek hatására az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), - közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),

- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-jével megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot. Az új rendszer bevezetésének lépései a következők voltak:

– A 2015. január 1.-jén rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságát a jegyző 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálta.

– A felülvizsgálat eredményeként a jegyző határozatban megállapította, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra vált jogosulttá.

– Automatikusan, az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak azok a személyek, akik azért voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősültek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudták.

– Ha vállalták a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (állskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphattak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre.

– Ha a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján rendszeres szociális segélyre volt jogosult a személy, és az együttműködést nem vállalta, akkor az aktív korúak ellátására való jogosultságát meg kellett szüntetni.

A fentiekből következőleg 2015. és 2016. évre vonatkozólag a Nagyatádi Járási Hivatal szolgáltatott adatot.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat – Lakás állomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	225	22	7	0	0	0	0	0
2013	225	22	7	0	0	0	0	0
2014	225	23	7	0	0	0	0	0
2015	225	22	7	0	0	0	0	0
2016	225	22	7	0	0	0	0	0
2017	225	22	7	0	0	0	0	0

Forrás: KSH – népszámlálási adatok, önkormányzati adatok

Beleg község összes lakásállománya 2008-tól 2013-ig 233 db-ról 225 db-ra változott, azaz kismértékű csökkenést, illetve a vizsgált évek viszonylatában stagnálást tapasztalhatunk. A bérlakás-állomány száma nem változott a vizsgált években, minden bérlakás a MÁV tulajdonában áll, és jelenleg 4 ház tekinthető lakottnak.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 10 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várathat magára.

A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében.

Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását.

Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni.

A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg. Ebből következőleg pedig felmerül a kérdés: „Hogyan lehetne vonzó egy ilyen település?”

A lakások komfortosság szerint

Lakások	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség-és egyéb lakás	Összesen
száma	42	102	34	47	0	225
aránya	19 %	45 %	15 %	21 %	0 %	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

A lakások felszereltség szerint

Lakások	Hálózati	Házi	Meleg folyóvízzel	Víz-öblítéses WC-vel	Köz-	Házi	Összesen
	vízvezetékekkel				csatornával		
	ellátott lakás						
száma	207	5	147	172	0	212	225
aránya	92 %	2,2 %	65,3 %	76,4 %	0	94,2	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

Belegben a lakások között nincs szükség- és egyéb lakás. A komfort nélküli lakások a lakásállomány 21 %-át, a félkomfortos pedig a 15 %-át teszik ki. A lakások 5,8 %-ában sem vezeték, sem házi vízvezeték nincs. A lakások 34,7 %-ában nincs meleg folyóvíz, 23,6 %-ában vízöblítéses WC. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a közcsatornára csatlakozott lakások száma 0 volt.

b) szociális lakhatás

Belegben nem található szociális lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A községben nem található egyéb lakás célra használt, nem lakás célú ingatlan.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az előbbieken már részletezésre került, hogy az elégtelen lakhatási körülmények megszüntetésére, intézkedési terv kidolgozása szükséges. A hajléktalanság nem jellemző a községben.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat 2015. február 28. napjáig a jogszabályi feltételeknek megfelelő, normatív lakásfenntartási támogatást nyújtott az arra jogosult és rászoruló személyeknek.

A szociális törvény változása következtében 2015. március 1. napjától az önkormányzat, a szociális ellátásokról szóló rendeletének megfelelően települési lakhatási támogatás igénylését tette lehetővé. A normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésének indoka volt, hogy a rezsicsökkentés következtében csökkent a háztartások kiadása. Ugyanakkor, ezzel az indokkal nem vették figyelembe a vidéken élő háztartások tényleges helyzetét. Vidéken, a társadalom azon rétegének, akik lakásfenntartási támogatásban részesültek, szinte nincs olyan kiadása, amely a rezsicsökkentés révén csökkent volna. Nekik továbbra is szükségük van a pár ezer forint összegű havi bevételre.

A 2015. február 28. napjáig hatályos szociális törvénynek megfelelően:

- a lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helység fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás;
- normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztói egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani.

3.4.3. számú táblázat – Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2012	95	0
2013	98	0
2014	92	0
	Települési lakhatási támogatás	
2015	92	0

2016	85	0
2017	84	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai jól mutatják, hogy évről-évre nőtt, illetve 2013-ról 2014-re kismértékben csökkent a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk. A lakosság többségének tehát szüksége van az önkormányzati támogatásra.

Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat.

Fontos beszélnünk a szociálpolitikai támogatásról (szocpol), illetve lakásépítési támogatásról, mint mára már megváltozott, megszigorított feltételekkel igénybe vehető ellátásról. A megszüntetésre került korábbi rendszer, számos visszaélési lehetőségre adott alapot.

Vegyünk egy példát erre vonatkozólag: Volt mindig egy vállalkozó, aki szervezte az egészet. Megkaparintott valami olcsó telket, beszervezett egy nagyobb családot, és indult is az „üzlet”.

A telekre villámgyorsan felépült kisméretű téglából a ház, megkapták a sokmilliós szocpolt, amit (jó esetben) elfeleztek. A következő héten már csak egy üres betonplacc árválkodott a ház helyén, a család és a vállalkozó is felszívódott.

Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete 2015. március 1. napjával lépett hatályba. A képviselő-testület igyekezett a valós társadalmi viszonyokat figyelembe vett rendeletet alkotni, amikor is a korábbi törvényi jogosultsági feltételeket figyelembe véve biztosította továbbra is a lakásfenntartási támogatást, települési lakhatási támogatás formájában.

f) eladósodottság

Beleg Község Önkormányzatának nincs adósságkezelési szolgáltatás nyújtására vonatkozó szabályzata. A lakhatással összefüggő eladósodottság esetén az önkormányzat – a feltételek fennállása esetén – szociális kölcsön nyújtásával tud esetlegesen segítséget nyújtania személyeknek, családoknak. A községben sokan nem tudták fizetni a villanyáramot, így az kikötésre került. Ezen családok esetében a feltöltő kártyás használatot szorgalmazta az önkormányzat is. Az ügyek intézésében, mind a családsegítő szolgálat, mind pedig az önkormányzat a lakosság szolgálatában áll.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Beleg községhez külterületként kapcsolódik, a Kutas és Szabás község között elhelyezkedő terület, melyen egy családi ház található jelenleg. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított, mivel a család személygépkocsival rendelkezik. A külterületi rész villamos árammal ellátott, a vízellátás pedig fúrt kúttal megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Programiroda 2011-ben végzett kutatása szerint a hazai népesség mintegy három százaléka, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Belegben szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Belegben szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregátumnak nevezük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

Belegben szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Belegben több utcában is jellemző, hogy a roma lakosság nagyobb számban fordul elő, de jelenlétük nem kizárólagos. Az általuk lakott lakásokra jellemző a teljes felújításra szorultság, sok esetben a túlszűfoaltság. Már korábban is részleteztük ezen lakások felújítására vonatkozó intézkedési terv készítését.

A lakások teljes mértékű „lelakása”, rendezetlensége súlyos problémákat vetít előtérbe. Nevezetesen, hogy a jövőben a nem roma lakosság elhagyja ezeket az utcákat és akkor már szegregátumok fognak kialakulni a községben. Az ingatlanok komfortosabbá tétele, felújítása egy másik lényeges célcsoport, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentéséhez is vezetne.

A roma nemzetiségi önkormányzat szerepét mindenképpen ki kell emelni a lakásprobléma megoldásában.

A korábban már tárgyalt odavándorlások magas száma is, a szegregátumok kialakulását helyezik előtérbe. Ugyanis a községben élő roma lakosság más településekről érkező rokonai, előszeretettel költöznek ugyanabba az utcába, és nem ritkán ugyanabba a lakásba.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
2018	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Belegben a lakosság ellátását egy felnőtt háziorvosi szolgálat biztosítja, de a fogorvosi alapellátás is hozzáférhető a lakosság számára a szomszédos Kutas községben. Külön házi gyermekorvos nincs a településen, a gyermekeket is a felnőtt háziorvosi szolgálatok látják el.

Az előbbi szolgáltatások a Kutas Község Önkormányzatával kötött vállalkozási szerződés alapján, illetve 2016. január 1. napjától a háziorvosi ellátásra vonatkozóan a LONA-MEDIC Kft.-vel kötött feladat-ellátási szerződés alapján biztosítottak a községben. A háziorvos hetente két alkalommal, kedden és csütörtökön tart rendelést Belegben.

A hétközi és hétvégi központi ügyelet ellátását a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása látja el Nagyatádon, és a térség 17 településén (köztük Belegben is).

3.6.2. számú táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	26
2013	43
2014	39
2015	35
2016	32
2017	31

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

3.6.3. számú táblázat – Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2012	8
2013	8
2014	9
2015	12
2016	26
2017	24

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások körébe tartozik a közgyógyellátás, valamint az ápolási díj.

A közgyógyellátás egy természetben nyújtott szociális ellátás, a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkenése érdekében biztosított hozzájárulás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Belegben a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2008-2011 között érdemben nem változott, 2012-re a számuk jelentősen lecsökkent, 2013-ra viszont növekedett.

Az ápolási díj esetében alanyi jogon járó és méltányos ápolási díjról beszélhetünk. Beleg Község Önkormányzata a költségtakarékosság, illetve a visszaélések háttérbe szorítása érdekében 2013. évben megszüntette a méltányossági alapon járó ápolási díj igénylésének lehetőségét.

Ez a lépés azonban semmilyen módon nem volt hátrányos a lakosságra nézve, mivel ahol ténylegesen indokolt az ápolási díj igénybe vétele, ott alanyi jogon megtörténik a megállapítás.

Fontos kiemelni, hogy a méltányos ápolási díj nem a kívánt célt segítette elő, azaz a tényleges ápolást, hanem az adott személy a feketemunka leplezésére használta fel ezt az ellátási formát. Főleg ez indokolta a községben a megszüntetését.

Beleg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott 2015. március 1. napjától hatályos szociális ellátásokról szóló rendelete, lehetőséget biztosít települési ápolási díj megállapítására.

A támogatás igénybevételéhez szükséges feltételrendszert a képviselő-testület úgy próbálta rögzíteni, hogy a ténylegesen ápolást végző személy részesülhessen támogatásban. Települési ápolási díj megállapítására a HEP készítéséig nem került sor.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkorai szűrések kötelezőek, ezen vizsgálatokat a védőnő és/vagy a házi orvos végzi. A családok tőlük értesülnek a megjelenés szükségességéről és időpontjáról. Amennyiben valamely gyermeket a szülő nem visz el kötelező szűrésre, a védőnő értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem jellemző a községben, hogy a szülők ilyen szempontból elhanyagolják gyermekeiket, de ehhez hozzájárul a védőnők lelkiismeretes munkája, akik ha kell, több alkalommal is figyelmeztetik a családlátogatások alkalmával a szülőket, a megjelenési kötelezettségükről.

A felnőtt lakosság önkéntes alapon vehet részt szűrővizsgálatokon – értesítés alapján – az ő esetükben nincs megjelenési kötelezettség. Jó pár évvel ezelőtt rendszeres volt a településen pl. a tüdőszűrés, a szűrőbusz évente lehetőséget biztosított erre. Sajnos mára ez a tevékenység is megszűnt, valószínűsíthetően pénzühiány következtében. A védőnő minden évben nagy gondot fordít arra, hogy a községben élő nők minél nagyobb számban vegyenek részt emlőszűrésen. Ennek érdekében, önkormányzattal összefogva buszt bérelnek, megkönnyítve ezzel a szűrésre való eljutást. A tapasztalat azonban sajnos az, hogy az érdektelenség egyre nagyobb a lakosság körében, ma már egy 20 személyes kisbusz megtöltése érdeklődőkkel is problémát jelent.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a nagyatádi kórház új részlegében (pszichiátriai rehabilitáció), valamint a Gyógyfürdőben (mozgásszervi) vehet igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A Gyógyfürdőben és a kórház épületében az akadálymentesítés biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskolai, az óvodai, valamint a szociális jellegű közétkeztetés minden gyermek és felnőtt számára biztosított. Az étel a szomszédos Kutas község konyhájáról érkezik. Az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve állítják össze a menüt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az általános iskola tornaterme, valamint az udvara kiválóan alkalmas sportolási tevékenység végzésére. A községben sporttal összefüggő rendezvény nincs, a jövőben figyelmet kellene fordítani az ilyen jellegű programok szervezésére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- falugondnoki-, tanyagondnoki szolgáltatás
- támogató szolgáltatás
- közösségi ellátás.

Belegben ezek a szolgáltatások elérhetőek, szervezésüket részben a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ, részben pedig a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás végzi. Az igénybevételük feltételeit jogszabályok rögzítik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A program készítése során folytatott adatgyűjtésnél nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A program készítése során folytatott adatgyűjtés során nem talákoztunk a pozitív diszkrimináció megnyilvánulásával.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Könyvtár: Hetente két nap, kedden és csütörtökön 15.30 órától 17.30 óráig várja az olvasni, kölcsönözni vágyókat.

A könyvtárba beiratkozottak száma 43 fő, ebből a 14 év alattiak száma 24 fő. A 4.300 db-os könyvtárból havonta 40-50 db könyvet kölcsönöznek ki, 10-15 db könyvet, illetve folyóiratokat pedig helyben használnak fel.

A könyvtárat nagyobb részben 14 év alatti személyek használják, de a felnőtt lakosságból kb. 10-15 fő is rendszeresen igénybe veszi a könyvtári szolgáltatásokat.

Lehetőség van könyvtárközi kölcsönzésre, ezáltal bármely könyv elérhető a falu lakossága számára. Az országos könyvtári napok keretében, október hónapban egy zenés-verses gyermekelőadás került megszervezésre, melyen kb. 40 iskolás és óvodás korú gyermek vett részt. A nagy sikerre való tekintettel, remélhetőleg az elkövetkezendő években is sor kerül hasonló program szervezésére.

Kultúrház: A község kultúrháza, a közösségi élet fő színtere. Minden falusi – közöttük óvodai, általános iskolai – rendezvénynek, nemzeti ünnepi műsoroknak, farsangi rendezvénynek, idősek napi rendezvénynek, Mindenki karácsonyának a kultúrház ad otthont.

Helyi rendelet szabályozásának megfelelően a kultúrház egyes termei bérbe adhatóak, melyből bevétele keletkezik az önkormányzatnak. Többnyire vállalkozók veszik igénybe ezt a szolgáltatást, vásárok megtartására.

Közösségi ház: A közösségi házban a helyi nyugdíjas klub gyűlik össze, illetve testületi-ülések megtartására is sor kerül itt.

Belegben a szórakozási lehetőségek meglehetősen korlátozottak, főleg, ami a kisgyermekes családokat, illetve fiatalokat illeti. Vendéglátóhelyek működnek ugyan a községben, de nem minden fiatal vágyik arra, hogy a helyi kocsmában töltsen el a szabadidejét.

A községben nincs lehetőség közösségi internet használatra, amely hátrányosan érintheti az internet lehetőséggel nem rendelkező személyeket, családokat. A jövőben – amennyiben az anyagi lehetőségek engedik – 2-3 számítógép felállítására lenne szükség, esetleg a könyvtár épületében, ahol bárki szabadon igénybe veheti az internet adta lehetőségeket.

Működő civil szervezetek Belegben:

- Belegi Napsugár Egyesület: Az Egyesület, tagjainak érdekképviselő mellett célként tűzte ki a helyi természetes és mesterséges környezet óvását és fejlesztését, környezetvédelmi programok szervezését, érdekvédelmet, hagyományőrzést, valamint a társadalmi- állami szervekkel való jó kapcsolat kiépítését.
- Belegi Együtt a Jövőért Egyesület: Az előbbi egyesület céljaihoz hasonló célokat tűztek ki.
- Beleg Polgáraiért Egyesület: Az Egyesület célja a belegi lakosság összekovácsolása, baráti társaságok kialakítása, kikapcsolódási lehetőséget nyújtva a részt vevő személyek számára.

Az emberek hozzáállása is megváltozott a községben. Régebben jobb kedvűek voltak, több érdekes és színes programot szerveztek, melyeken a falu „apraja nagyja” részt vett. Ezeknek a programoknak közösségépítő szerepe is volt, ahol roma és nem roma lakosság egyaránt részt vett és jól érezte magát. Mára az emberek többsége bezárkózott, felőrlődnek a mindennapos problémákban, gondokban. Az alacsony jövedelmek is korlátot szabnak a programokon való részvételnek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Belegben nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető.

Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság.

Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakos eszközök alkalmazásával járnak. Magyarországon a válság hatásai erőteljesek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terheltnek jelennek meg.

A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életesély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakos eszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életesélyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakos eszközökkel történő konfliktuskezelés valószínűsége.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka.

Ennek keretében az önkormányzat a középiskolákkal megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősek segítségével. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka.

Nem egyszer fordult már elő a községben, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult.

Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a helyi roma lakosság érdekeit képviseli. Ennek fontos megnyilvánulási formája a közfoglalkoztatásban részt vevők személyére vonatkozó javaslattétel. Részt vesz a foglalkoztatottak kiválasztásán túl, a munkafolyamatok megszervezésében és lebonyolításában is. A jövőben is fontos szerepet fog kapni a roma nemzetiségi önkormányzat, mivel a romák száma nő a községben és lényeges, hogy a lakosság ezen rétege bizalommal tudjon fordulni valakihez. A nemzetiségi önkormányzat, mint egy összekötő kapocs jelenik meg a cigányság és a települési önkormányzat között.

A nemzetiségi önkormányzat figyelemmel kíséri a községben élő, valamint a községbe települő roma családokat. Gyakran figyelmezteti a települési önkormányzat munkatársát, illetve a gyermekjóléti szolgálatot az általa ismert, vagy tudomására jutott gyermekeket érintő problémákról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 15 éves és idősebb lakosság 83,4 %-a rendelkezik legalább általános iskolai végzettséggel. Ezen belül kb. 50 % a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	Képzés, szervezése a hiányszakmára alapozva. A hajlandóságot nem mutató személyek esetében, elméleti képzés szervezése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan (pl. gyógynövénygyűjtés).
Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. 2017-ben a regisztrált munkanélküliek 45 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli.	Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.
A nyilvántartott álláskereső 51 %-a rendelkezik nyolc általános iskolai végzettséggel.	A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.
A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.	Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.
A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.
Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatósággal.
Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen. 2017-ben a 225 db lakásból 22 darabot elégtelen lakhatási körülmény jellemez.	Szaktanácsadók bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.
Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.	Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.	Érintett partnerek (pl. nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat) bevonásával adatgyűjtés a településen. A rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el, hogy a gyerekeket születésüktől kezdve jogok illetik meg, speciális védelemre szorulnak, jogaik érvényesítéséhez támogatásra van szükségük.

A gyermeki jogok Magyarországi rendszere egy kiteljesedőben lévő rendszer, melynek szükségességét a Központi Statisztikai Hivatal 2012. évi adatai is indokolják. A gyermeklétszám csökkenés miatt az elmúlt 10 évben számszerűen csökkent a veszélyeztetett gyermekek száma, az arányokat tekintve azonban növekedés figyelhető meg. Ezer gyermekből átlagosan 108 számít veszélyeztetettnek, vagyis a kiskorúak több mint 10 százaléka, összesen 198 ezer gyermek. A veszélyeztetett gyermekek 20 százalékát vették védelembe. Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút nem emelik ki a családból, de családgondozót jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, és segíteni próbál a veszélyeztető probléma megoldásában. Országosan ezer gyermekből 12-őt kell védelembe venni.

Ijesztőek a gyermekbántalmazásról készült statisztikák is. A regisztrált ügyek száma 2012-ben 11 ezer volt. A gyermekek 61 százalékát lelkiileg, 35 százalékát fizikailag, 4 százalékát szexuálisan bántalmazták.

Veszélyeztetettség ugyanakkor nemcsak bántalmazás miatt alakulhat ki, hanem pl. a szülő egészségi állapota, anyagi körülményei, életvitele miatt. Az elhanyagolás is jellemző veszélyforrás, amikor a gyermek egészségét vagy oktatását elhanyagolják, rosszul táplálják és öltöztetik, magára hagyják vagy elhagyják.

A községben a gyermekek helyzetének általános jellemzői esetén, vissza kell utalnunk a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2008-2012) az élve születések száma – a 2011-es év kivételével – meghaladták a halálozások számát, azaz fiatalos népességszerkezetről, és az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából a gyermekek előtérbe kerüléséről beszélhetünk.

Belegben 2018. december 31-én a gyermekek létszáma az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek: 36 fő

4-6 évesek: 34 fő

7-14 évesek: 73 fő

15-18 évesek: 32 fő

0-18 éves korosztály: 175 fő

A demográfiai trendek a gyermekek és fiatalok arányának stabil csökkenését mutatják. Ezen általános megállapításnak megfelelően Belegben is csökkenés figyelhető meg a gyermekek létszámát figyelembe véve. A gyermekek, fiatalok számára lehetőségeket kell adni hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

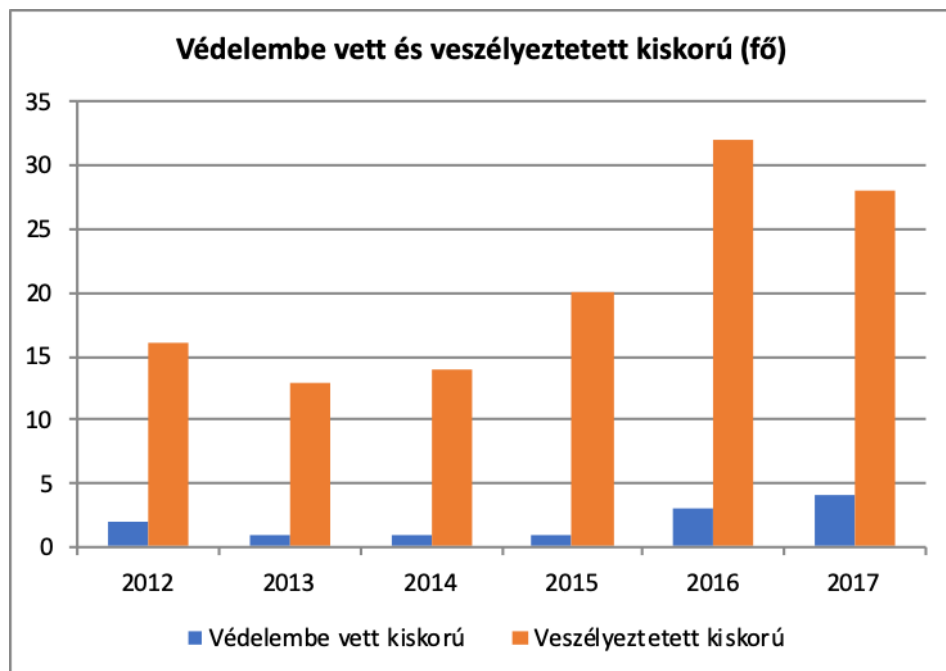
A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	2	16
2013	1	13
2014	1	14
2015	1	20
2016	3	32
2017	4	28

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

4.1.1. ábra – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma 2017-ben, a vizsgált évek viszonylatában növekvő tendenciát mutat. A táblázatból jól látható, hogy a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma is növekedett 2012-ről 2017-re.

Jelenleg fő kiskorú áll védelembe vétel hatálya alatt, és 13 főt alapellátás keretében gondoznak.

A védelemben vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelemben vételre kerül sor.

Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség.

A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhékba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti.

Gyakori oka a védelemben vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is.

Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében. Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől.

Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelemben vétel is szerepel a jellemző védelemben vételi okok között.

A veszélyeztetett kiskorúak számának csökkenése a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat lelkiismeretes munkájára vezethető vissza. A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire. Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is.

Sajnos gyakran, egy foganatosított ideiglenes hatályú elhelyezés vagy átmeneti nevelésbe vétel ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.

Belegben 2011-ben került sor utoljára nyolc gyermek (2 családból) átmeneti nevelésbe vételére. A nyolc kiskorú gyermek olyan mértékű veszélyeztetettségnek (éhezés, ellátatlanság, elhanyagoltság) volt kitéve, hogy az intézkedés megtételét nem lehetett halogatni.

Szomorú, de vannak olyan esetek, amikor a gyermek(ek) nem a szülőnél van a legjobb helyen. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fájni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon.

A védelemben vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor.

A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással.

Belegben 2018. december 31-én a 80 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 85 %-a (68 fő) hátrányos helyzetűnek minősült. Ebből 40 fő halmozottan hátrányos helyzetű és 28 fő hátrányos helyzetűnek volt tekinthető.

A 0-18 éves gyermekek száma 175 fő, ezen belül 55 %-ot tesznek ki a hátrányos helyzetű-, és 45 %-ot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Tehát nagyon magas arányt képviselnek ezek a gyermekek.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a törvény által meghatározott három feltétel közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű pedig az a gyermek, aki esetében legalább két feltétel érvényesül.

A három feltétel a szülők iskolai végzettségére, a szülő alacsony foglalkoztatottságára, valamint a lakáskörülményekre vonatkozik.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2012	144	0	0	0	0
2013	135	0	0	0	0
2014	127	0	0	0	0
2015	118	0	0	0	0
2016	108	0	0	0	0
2017	123	0	0	0	0
2018	115	0	0	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

A település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, ha
- a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek, vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át feltéve,
- hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Belegben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről-évre növekedett, illetve 2012-től 2016-ig kismértékű csökkenés, majd emelkedés mutatkozik.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Beleg Község Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési gyermeknevelési támogatás megállapítását. A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerülnek megállapításra ezek az ellátási formák.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	HH telep. támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma	Szünidei étkeztetésben részesülők száma
2012	25	33	-	33	13	-	67	-
2013	25	35	2	36	16	-	124	-
2014	30	28	1	32	16	-	80	-
2015	30	34	0	27	20	-	59	-
2016	30	29	0	24	-	20	-	289
2017	29	32	0	27	-	22	-	236
2018	27	31	0	26	-	21	-	220

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az általános iskolában egyaránt. Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2012-2018 között növekedést mutat.

Ennek legfőbb oka a családok anyagi helyzetének romlása, mivel az óvoda férőhelye 25 fő (ez a testület döntése alapján 20 %-al, azaz 5 fővel növelhető), tehát a 2014-2016-os adatok azt mutatják, hogy minden gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. Az iskolai ingyenes étkezésben részt vevők száma esetében 2012-2018 között kismértékű csökkenés figyelhető meg.

Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Mivel Belegben a legtöbb család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, 50 százalékos kedvezményben a vizsgált években minimális létszámú gyermek részesült.

Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel. Figyelemmel kísérik a jogosultsági idők lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére. Sok esetben fordul elő, hogy a szülő hanyagsága, figyelmetlensége miatt térítési díj tartozás keletkezik az óvodában, iskolában.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az óvodáztatási támogatás célja, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek ösztönzése arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába.

A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembe vételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött.

Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették, helyette az önkormányzat a szociális rendeletében egy hasonló támogatási formát, a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatását vezette be. Tehát 2015-ben a május hónapban még kifizetett óvodáztatási támogatásra jogosultak száma, 2016-ban pedig a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatására jogosultak száma jelenik meg a táblázatban. A törvényi feltételekhez hasonló feltételek meghatározására utal a gyermek hasonló száma is.

2015. december 31. napjáig nyári gyermekétkeztetésben részesülhetett az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Belegben a vizsgált években ingadozó képet mutat a nyári gyermekétkezésben részesülők száma. Annak ellenére, hogy a belegi felső tagozatos általános iskolás gyermekek Kutason veszik igénybe az oktatási szolgáltatásokat, teljes mértékben biztosított volt számukra a nyári gyermekétkeztetésben való részvétel. A község gyermekei részére a nyári étkeztetés keretében nyújtott meleg ételt az ötvöskónyi konyha üzemeltetője biztosítja.

A gyermekvédelmi törvény 2016. január 1. napjától kiegészítésre került a szünidei gyermekétkeztetés szabályaival. Az intézményi gyermekétkeztetési feladatok kiegészültek a szünidei gyermekétkeztetési feladatokkal, amely esetében az ellátási kötelezettséget a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén él, akkor a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat feladataként határozza meg. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése értelmében:

21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani."

Az önkormányzat eleget tett a törvényi kötelezettségének, így a 2016-os adat már a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó táblázatrészen található. 2018-ban a tavaszi szünidei gyermekétkeztetésben 2 munkanapon keresztül 49 fő hátrányos helyzetű gyermek, a nyári szünidei gyermekétkeztetésben 54 munkanapon keresztül 64 fő hátrányos helyzetű gyermek, az őszi szünidei gyermekétkeztetésben 4 munkanapon keresztül 53 fő hátrányos helyzetű gyermek, és a téli szünidei gyermekétkeztetésben 3 munkanapon keresztül 54 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett.

Az általános iskolai adatok két intézmény adataiból tevődik össze, mivel a Belegben lakó-vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek a Kutason lévő Révkomáromi János Általános Iskola, vagy ennek tagintézményeként működő belegi általános iskola tanulói.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Belegben magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel a településen szegregált lakókörnyezet nem található, ezért a 4.2 pont nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	51
2013	1	54
2014	1	55
2015	1	48
2016	1	41
2017	1	39
2018	1	36

Forrás: önkormányzat adatgyűjtés

A védőnői szolgáltatás vegyes körzetben biztosított, a Kutas Község Önkormányzatával kötött feladatellátási szerződés keretében. Belegben heti két alkalommal kerül sor tanácsadásra. A védőnő által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma 2014. évig emelkedést mutat, 2012. évről 2015. évre 4 fős növekedés figyelhető meg. A gyermeklétszám 2012-ről 2018-ra 15 fővel csökkent.

Meg kell jegyezni, hogy a községben a roma lakosság esetében nagyobb a gyermekvállalási kedv. Elmondható, hogy átlagosan 5 újszülöttből 4 roma nemzetiségű. Továbbá, ha visszautalunk a természetes szaporodásnál elmondottakra, az élve születések száma meghaladja a halálozások számát, amely a fiatalos népességszerkezetre enged következtetni.

A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnő 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.

Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években átlagosan 46 fő.

Az iskola egészségügyi ellátás a házi orvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnő mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzi a tetvességet, és megteszik a szükséges intézkedéseket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2012	-	-	-	193
2013	-	-	-	206
2014	-	-	-	207
2015	-	-	-	169
2016	-	-	-	183
2017	-	-	-	179
2018	-	-	-	175

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Belegben nincs külön házi gyermekorvos, a felnőtt házi orvos látja el a beteg gyermekeket is. A felnőtt házi orvos által ellátott 0-18 éves gyermekek számát a táblázat tartalmazza. Az adatokból a községi szinten csökkenő gyermeklétszámra következtethetünk. Amelyik szülő anyagilag megengedheti magának, magán gyermekorvoshoz viszi gyermekét. Ez azonban a mélyszegénységben élő családok számára nem jelent alternatívát, az ő helyzetüket nehezíti az is, hogy a gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Kaposváron van lehetőség. Kaposvár Belegtől 35 kilométerre helyezkedik el, így sem autóval sem pedig autóbusszal nem olcsó az odajutás, főleg a segélyből élők kevés havi jövedelméhez képest.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.4. számú táblázat – Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2012	-	-
2013	-	-
2014	-	-
2015	-	-
2016	-	-
2017	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Belegben sem bölcsőde, sem pedig családi napközi nem található, ezért a 4.3.3. valamint a 4.3.4. számú táblázatok kitöltésére nem került sor. A gyermeklétszám indokolná ugyan az előbbi intézmények szükségességét, azonban ilyen jellegű igény még nem merült fel a lakosság részéről.

Ennek oka valószínűsíthetően az, hogy a legtöbb 0-3 éves gyermek olyan családban van, ahol az édesanyjának a gyermek megszületését megelőzően sem volt munkahelye, ezért a gyermekek korai intézménybe íratása nem válik szükségessé.

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a házi orvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését.

A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnő és a családgondozó lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Már az óvodában lehetőség van a logopédus által végzett fejlesztés igénybevételére, tehát ilyen jellegű probléma miatt senkinek sem kell Nagyatádra utaznia.

Bölcsőde a községben nem működik, ennek igénybevételére Nagyatádon van lehetőség. A bölcsődébe járó belegi gyermekek után, az önkormányzat fizet hozzájárulást.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége 2012. december 31. napjáig látta el a gyermekjóléti alapellátással összefüggő feladatokat. Ezt követően 2015. december 31. napjáig a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás végezte az ilyen jellegű tevékenységeket a községben.

A gyermekjóléti szolgáltatásból adódó feladatokat 2016. január 1. napjától Segesd Község Önkormányzata látja el, mivel ő a feladatellátásra kötelezett, tehát Beleg község a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat tekintetében átkerült, illetve visszakerült a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központhoz.

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, valamint a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetését szolgálja.

A társulás legfontosabb feladatai:

- a gyermek testi és lelki egészségének, és családban történő nevelésének elősegítése
- életmód tanácsokkal az egyes családok esetében a hátrányok csökkentése
- a gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése
- az egyes támogatási formákról való tájékoztatás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltésében
- hivatalos ügyek intézésének segítése (pl. telefonhasználat)
- a védelembe vétel során előírt magatartási szabályok betartásának ellenőrzése, be nem tartás esetén további intézkedés megtétele
- családi konfliktusok megoldásának segítése, különösen gyermekelhelyezés, kapcsolattartás esetében
- jó kapcsolat kialakítása az egyéb szervekkel (pl. rendőrség, óvoda, általános iskola) az információáramlás érdekében.

Belegben a gyermekjóléti szolgálathoz bárki fordulhat problémájának megoldása érdekében. Kiválóan képzett dolgozók segítik az ügyfeleket, akik minden esetben a gyermekek érdekeit szem előtt tartva nyújtanak segítséget. A gyermekjóléti szolgálat jó kapcsolatot tart fenn az óvodával, iskolával, rendőrséggel, védőnővel, házi orvossal és nem utolsósorban az önkormányzattal.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem rendszere nem működne az előbb említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a községben.

A mélyszegénységben élő gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében.

Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a községben, bár az ügyek járásokhoz történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Szociális Szolgáltató Központ családsegítő- és gyermekjóléti szolgálata, valamint a Nagyatádon lévő Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe. Meg kell azonban jegyezni, hogy a nagyatádi átmeneti otthonnál lévő helyhiány esetén, a kaposvári székhelyű anyaotthon is fogadott be segesdi édesanyát gyermekeivel.

A mélyszegénységben élő roma családok esetében találkozhatunk leggyakrabban krízishelyzettel a községben. Nagyon érdekes tapasztalatok vannak az előforduló esetekről.

A legjellemzőbb, hogy az édesanyát három vagy több gyermekkel kell „kimenekíteni” otthonról, mert az édesapa az életüket veszélyeztető magatartást tanúsít.

A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség, valamint az önkormányzat munkatársa általában együttesen jár el ezekben az ügyekben. Miután az édesanya a gyermekeivel biztonságba került, jellemző, hogy már másnap az őt/őket bántalmazó édesapánál vannak.

Volt olyan édesanya, akit két gyermekével három hónap alatt háromszor helyeztek el anyaotthonba, de mindannyiszor vissza is ment férjéhez. Az ügy vége pedig a két gyermek átmeneti nevelésbe vétele lett.

A községben még senkit nem sikerült ilyen módon kiemelni abból a közegeből, melyben szenved, és amelyben gyermekei is általában veszélynek vannak kitéve.

Nagyatádon a Családok Átmeneti Otthonának célja, hogy megakadályozza a gyermekek családtagoktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását valamint elősegítse a családok társadalmi reintegrációját. A Családok Átmeneti Otthonát az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport- és szabadidős programokhoz való hozzáférés jellemzően az óvodai és iskolai nevelési- illetve tanévben valósul meg. Eleve adott a testnevelés órákon való mozgás, de emellett számtalan szakkör áll a gyermekek rendelkezésére, illetve a 4. osztályos tanulók fél éven keresztül heti egy alkalommal a nagyatádi tanuszodában mennek, ahol úszásoktatásban vesznek részt.

Az óvónők, valamint az osztályfőnökök nagy hangsúlyt fektetnek az egészségfejlesztésre, a környezettudatos gondolkodás kialakítására.

A tehetséggondozás körében az iskolában lehetőség van számos sport elsajátítására (pl. tollaslabda, kötélugrás, labdarúgás), a kulturális és tantárgyakhoz kapcsolódó foglalkozások tekintetében matematika-, angol-, közlekedési ismeretek sajátíthatók el.

Az alapfokú művészetoktatás kapcsán kézműves-, néptánc-, zongora- és furulya használati ismeretekre tehetnek szert a tanulók.

Az óvoda esetében hiányoznak a konkrét tehetséggondozásra irányuló foglalkozások, pl. az angol nyelv oktatása vagy a néptánc az óvodában is megszervezhető lehetne.

Szünidős programként kell kiemelni a községben a nyári tábort, melyen hátrányos helyzetű gyermekek vehetnek részt. A nyári tábor időtartama 3-5 nap, a résztvevő gyermekek számára kézműves foglalkozás, zenés műsor, kirándulások, filmvetítés, életmód tanácsadás (pl. védőnő, rendőrség által) kerül megszervezésre.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A hatályos gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet értelmében a képviselő-testület az óvodai nevelésben részt vevő gyermekek, valamint az általános iskolai oktatásban részt vevő tanulók részére az étkezést térítésmentesen biztosítja.

Az óvodába járó gyermekek 100 %-a ingyenes étkezésben részesül, de ez a testület által biztosított kedvezménytől függetlenül is igaz. Ez az arány a családok rossz anyagi körülményére utal.

Ingyenes tankönyvellátásra a tanulók kb. 90 %-a jogosult. A kedvezményekben részesülők pontos számát a 4.1.3. számú táblázat tartalmazza.

Az óvodások és iskolások étkezése a nevelési évben, illetve a tanévben biztosított.

Mivel az óvodában is csak négy hét leállás van, az ott lévő gyermekek számára az ötvöskónyi konyhát üzemeltető vállalkozó biztosítja munkanapokon az étkezést. A szünidei étkezés a nyári gyermekétkeztetés keretében valósul meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára. Hétvégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára. Problémaként merül fel az óvoda négy hetes időtartamra való bezárásával kapcsolatban, a nyári szünidő alatt. A jövőben az önkormányzatnak át kellene gondolnia a bezárási időszak csökkentését, mivel négy hétig az óvodás korú gyermekek többnyire nem jutnak legalább napi egyszeri meleg ételhez. Ez a következtetés abból az adatból is egyértelműen levezethető, hogy jelenleg az óvodások 80 %-a roma nemzetiségű és mélyszegénységben élő gyermek. Ha a bezárás ideje a felére csökkenthető lenne, a fennmaradó két hétben az önkormányzat – pénzügyi helyzetének függvényében – az ötvöskónyi konyháról biztosíthatná az óvodás korú gyermekek számára a napi egyszeri meleg étkezést.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szülei szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	négy hét augusztusban	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Pitypang Óvoda egy telephelyen működik. Más településről nem jár be gyermek a belegi óvodába. Az óvodai férőhelyek száma 25, és egy csoport alakítható ki az egy telephelyen. A 25 fő a testület döntésének megfelelően 20 %-al, azaz 5 fővel bővíthető. Jelenleg 27 fő gyermek jár a belegi óvodába. Helyhiány miatt 6 fő gyermek óvodába való beiratkozása került elutasítására a 2015/2016-os nevelési évre vonatkozólag. A helyhiány miatt elutasított gyermekek a szomszédos Kutas község óvodájába járnak, az önkormányzatok közötti feladatellátási szerződés alapján.

Az óvodapedagógusok száma két fő, mellettük pedig egy dajka látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat. Az óvodapedagógusok mindegyike diplomával rendelkezik.

Az óvodában nemzeti-etnikai kisebbségi nevelési is folyik, ennek keretében a gyermekek megismerkednek a roma hagyományokkal, lehetőség van tehát a kisebbségi identitás megalapozására.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet.

Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. A belegi óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos, valamint látássérült gyermek is.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt. A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik. A fejlesztő foglalkozások mikro- és/vagy makrocsoportban zajlanak.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen.

Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.3. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai (3)

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2012	39	1	25 + 5	1	25	0
2013	37	1	25 + 5	1	25	0
2014	40	1	25 + 5	1	30	0
2015	41	1	25 + 5	1	30	0
2016	46	1	25 + 5	1	30	0
2017	42	1	25 + 5	1	29	0
2018	39	1	25 + 5	1	27	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó képet mutat, illetve 2012-ről 2018 évre vonatkozóan stagnál a 3-6 éves gyermekek száma. Az óvodába beírt gyermekek száma növekvő, majd a vizsgált két utolsó évben csökkenő tendenciát mutat, és itt nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé. Mivel a 3-6 éves korú gyermekek száma 2016-ig folyamatosan növekedett, az önkormányzatnak megoldást kellett találni arra a problémára, hogy a belegi óvodába csak 30 fő gyermek járhat. 2015. évtől 6 fő gyermek óvodai nevelését – megállapodás alapján – a kutasi óvoda látja el.

4.4.4. számú táblázat – Az óvodai ellátás igénybevétele

2018-2019. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	5	4	12	5	0	26
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	-	-	-	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma	-	-	-	-	-	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	5	3	9	4	0	21
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	3	1	0	5

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 2018/2019. nevelési évben 26 fő gyermeket írtak be az óvodába, ebből 21 fő, azaz 70 % hátrányos helyzetű, 5 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. A korcsoport szerinti megoszlást tekintve a 3 és 5 éves gyermekek körében a legmagasabb a HH-s és HHH-s gyermekek száma. Mindkét szám nagyon magas, ezért már az óvodai integrációs programok alkalmazása kiemelkedő fontosságú.

Az óvodapedagógusok az integrációs pedagógiai rendszer (IPR) működtetésével próbálják felzárkóztatni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket. Ennek keretében kirándulásokon, kulturális programokon vesznek részt a gyermekek, melyek segítik a látókörük bővülését, érdeklődési körük kiszélesedését. Minden gyermek egyéni fejlesztési tervvel rendelkezik, a tényleges fejlődés pedig időszakonként értékelésre kerül.

4.4.7. számú táblázat – Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	17	16	33	25	76,0%
2013/2014	21	15	36	35	97,0%
2014/2015	17	17	34	33	97,0%
2015/2016	18	16	34	33	97%
2016/2017	16	13	29	29	100%
2017/2018	16	12	28	28	100%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A közoktatás területén 2012. december 31-ig a Kutas-Lábod Mikrotérségi Közoktatási Intézmény, társulás formájában biztosította a belegi gyermekek részére az oktatással összefüggő szolgáltatásokat. Ezt követően az állam vette át az iskolák működését, de természetesen a községben élő gyermekek oktatását ez nem érintette hátrányosan. Az alsó fokú oktatás Belegben valósul meg, míg a felső tagozatos gyermekek Kutasra járnak iskolába.

Az általános iskola 1-4. évfolyamán tanuló diákok létszáma a vizsgált tanévek viszonylatában növekedést mutat, azonban az utolsó három tanévben csökkenés következett be. Az 1-4. évfolyamon tanulók létszáma a 2017/2018-as tanévben úgy tevődik össze, hogy 14 fő a Belegben lévő iskolában, 2 fő pedig a Kutason lévő iskolában folytatta tanulmányait. Az 5-8. évfolyamán tanulók létszáma ingadozó, de 2012/2013-as tanévről a 2017/2018-as tanévre 4 fős csökkenés következett be. A napközis tanulók létszáma alapvetően növekvő képet mutat, és arányuk a vizsgált tanévekben 75 % feletti, mely pozitívum, mivel a napköziben a gyermekek felügyelet alatt vannak.

4.4.8. számú táblázat – Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2012/2013	1	6	7	-	-	0	2
2013/2014	1	6	7	-	-	0	2
2014/2015	1	5	6	-	-	0	2
2015/2016	1	6	7	-	-	0	2
2016/2017	1	6	7	-	-	0	2
2017/2018	1	6	7	-	-	0	2

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai osztályok számát vizsgálva a táblázatban szereplő tanévekben nem következett be változás. Belegben az általános iskolai osztályok száma nem változott, jelenleg is 1 db van, kettő tanuló csoportra osztva. Gyógypedagógiai oktatás folyik az általános iskolákban, de külön gyógypedagógiai osztály nincsen.

A 2017/2018-as tanévben 14 fő gyermek tanult a belegi alsó tagozatos iskolában, 12 fő pedig a kutasi általános iskolában (ebből 2 fő alsó tagozaton, 10 fő pedig felsőtagozaton). Az összlétszámon belül 26 fő hátrányos helyzetű és 22 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szerepel a nyilvántartásban. Ez nagyon magas arány, míg az előbbieket 76 %-ot, az utóbbiak 65 %-ot képviselnek. E tanulók hátrányának csökkentése, az esélykülönbségek kiegyenlítése, az esélyek növelése érdekében működik az iskolákban az integrációs pedagógiai rendszer (IPR).

Ez azt jelenti, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelést igénylő – jórészt roma – gyermekek, egy csoportban nevelődnek a többi diákkal. A felzárkóztatásnak egy olyan formája, amelyben a részt vevő tanulók egyénre szabott fejlesztést kapnak a hátrányaikat figyelembe véve.

Új eljárások, módszerek, gyakorlatok alkalmazásával az integrációban részt vevő diákok teljes személyiségének fejlődését célozza meg.

Az osztályfőnökök végzik az osztályukba járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató fejlesztését. A tanév során ezen gyermekek fejlődését három havonta szövegesen értékelik.

Az SNI-s és a BTM-es tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére heti egy alkalommal fejlesztő foglalkozást tartanak. Egyéni fejlesztési tervekben rögzítik az adott tanulóra vonatkozó fejlesztési területeket.

A belegi és kutas általános iskolában cigány kisebbségi oktatás is folyik. A multikulturális oktatás került bevezetésre az intézményben. Az egyes évfolyamok tanmeneteibe be van építve a cigány népismeret, melyet a cigány tanulókon kívül megismernek a nem cigány tanulók is. A témakörökhöz tartozó tartalmakat integrálják az ének-zene, rajz és közösségi tantárgyakba.

Fontos még kiemelni, hogy a tanórákon kívüli tevékenységek is lehetőséget biztosítanak a tanulók közötti különbségek kiegyenlítésére. Itt kell megemlíteni a hagyományőrző tevékenységeket, melyek keretében ünnepek, megemlékezések kerülnek megszervezésre.

Minden rendezvényre műsorral készülnek a tanulók, így a felkészülés során mindenkinek egyforma esélye van a szereplésre, megmutathatja a többiek előtt tudását.

A belegi általános iskolában módszertani fejlesztést végeznek a napközis tanulók számára. A „Tanulni jó” elnevezésű tanfolyam lényege, hogy a napközis foglalkozás keretében a helyes tanulási módszereket sajátítják el a gyermekek. Ennek legfőbb célja, hogy az alul iskolázott szülők gyermekei számára biztosított legyen ezen módszerek elsajátítása.

A mindennapos testnevelésen belül pedig heti egy foglalkozáson, a néptánc és a népi játékok elsajátítására kerül sor.

4.4.12. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2012/2013	1	100
2013/2014	5	100
2014/2015	2	100
2015/2016	4	100
2016/2017	0	0
2017/2018	3	100

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adataiból látható, hogy a vizsgált években a 8. évfolyamot minden belegi tanuló befejezte, illetve a 2016/2017-es tanévben nem volt belegi 8. osztályos tanuló.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségítő képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2011/2012	0	0	0	0	5,6	3,5
2012/2013	0	0	18 %	20 %	82 %	73 %
2013/2014	0	0	20 %	25 %	80 %	75 %
2014/2015	0	0	22 %	23 %	78 %	76 %
2015/2016	0	0	0	0	100 %	100 %
2016/2017	0	0	0	0	0	0
2017/2018	0	0	0	0	100%	100%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 2011/2012-es tanévre vonatkozó adatok az általános iskolába járó összes gyermeket veszi figyelembe, a 2012/2013-as tanévtől kezdődően kizárólag csak a belegi lakóhelyű gyermekek továbbtanulási mutatóit fejezik ki.

A 2015/2016-os tanévben 4 fő belegi tanuló fejezte be eredményesen a 8. osztályt. Közülük mindegyik gyermek szakiskolai képzésben tanult tovább, és mind a 4 fő halmozottan hátrányos helyzetű volt. A táblázatból jól látható, hogy a 2016/2017-es tanévben nem volt belegi 8. osztályos tanuló, illetve a 2017/2018-as tanévben 3 fő 8. osztályos tanuló volt.

A továbbtanulási mutatók alapján több fontos megállapítás tehető. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban szakiskolai képzést választanak. De az összlétszámon belül is a szakiskolai képzés mellett döntenek a legtöbben. Ennek a megítélése kettős. Egyrészt pozitívum, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. Másrészt azonban negatívum, mivel a szakiskolákba gyengébb tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni, mint a gimnáziumba vagy szakközépiskolába. Az összlétszámon belüli magas arány tehát azt jelzi, hogy a tanulók többsége gyenge képességű.

Gimnáziumba – a vizsgált tanévekben – egyetlen halmozottan hátrányos helyzetű tanuló tanult tovább. A szakközépiskolába tovább tanulók körében is alacsony a HHH-s tanulók aránya.

Ebből a táblából már jövőbeni problémák olvashatók ki, miszerint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piacra való belépésének lehetősége nagymértékben lecsökken már a továbbtanulásról való döntés meghozatalakor. Sok esetben a szakma megszerzéséig sem jutnak el, erre utal a községben a csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma is.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2012/2013	2,7	4,1	0	0	0	0

2013/2014	2,6	3,1	0	0	0	0
2014/2015	5,6	8,3	2,8	0	0	0
2015/2016	5,9	9,5	0	0	2,9	4,8
2016/2017	6,9	14,3	0	0	0	0
2017/2018	5,9	10,3	0	0	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai lemorzsolódási mutatók is rámutatnak bizonyos problémákra. Az évfolyamismétlők, valamint a magántanulók jellemzően halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. Általánosságban elmondható, hogy minden évfolyamismétlő és magántanuló halmozottan hátrányos helyzetű gyermek volt, illetve a vizsgált utolsó két tanévben nem volt belegi lakóhelyű magántanuló.

Az évfolyamismétlés esetében az iskola mellett, a család és a környezet is fontos szerepet játszik. Hiába tesz meg mindent a pedagógus, ha otthon nem foglalkoznak a gyermekkel; ha nem kérdezik meg tőle, hogy mi volt az iskolában; ha nem tudják biztosítani a szülők a szükséges felszerelést.

A halmozottan hátrányos helyzetű magántanulók – összlétszámhoz képest – magas aránya pedig a magatartásproblémák olyan mértékére vezethetők vissza, amely a közösségi munkát teljes mértékben ellehetetlenítik. Ez visszautal a védelembe vételek gyakori okára, a gyermek által tanúsított nem megfelelő magatartásra.

Pozitívumként értékelhető, hogy nem volt 250 óránál többet hiányzó belegi tanuló az utolsó két vizsgált tanévben.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2012/2013	10	10/10	23	22/18
2013/2014	10	10/9	26	25/23
2014/2015	11	11/9	20	14/13
2015/2016	14	14/9	15	11/8
2016/2017	18	18/11	6	4/2
2017/2018	16	16/11	5	3/2

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kitűnik, hogy a nyári táborban részt vevők száma a vizsgált tanévekben emelkedett, továbbá, hogy a táborban hátrányos helyzetű tanulók vettek részt. A nyári táborban az iskola, valamint a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat összefogásával, színes és érdekes programokban vehetnek részt a gyermekek. Előadást hallgathatnak az egészséges életmódról, kézműves foglalkozáson és zenés műsoron vehetnek részt, és általában egy napos kirándulásra is sor kerül. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátot szabnak a programoknak, rendezvényeknek.

A nyári tábor általában 3-5 napos, és a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársait, pedagógusok, óvónők is segítik a lebonyolításban.

Az alapfokú művészetoktatásban részt vevők száma a 2014/2015-ös tanévtől folyamatosan csökken, amely a gyermeklétszám visszaesésével magyarázható. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra való felkészülést.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában külső szakemberként egy fő logopédus, az általános iskolában pedig gyógypedagógusok látják el a fejlesztéssel összefüggő feladatokat.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók közoktatásban való részvétele kapcsán hátrányos megkülönböztetés nem történt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása az elsődleges szempont, ezért minden olyan nevelési és oktatási módszer, ami ezt a célt szolgálja, alkalmazott az iskolákban. Az óvodában nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a kiscsoportokban való differenciált játékosnak nevelésnek.

Az intézmények pedagógiai programja is kiemeli az esélyegyenlőség elvének fontosságát, ennek bizonyítéka az integrált oktatás alkalmazása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósul meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.	A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével, színház és mozi látogatásával, kirándulások szervezésével.
A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.	Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez (tanácsadás, konkrét információk beszerzése a gyermekekre vonatkozóan).
A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.
A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2018-ban 36 fő.	Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. A problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.	A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.
A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.	Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.

A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.	Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével, továbbá a gyermekjogok.obh.hu weboldalt tanulmányozásra ajánlása.
Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.	A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a lehető legtöbbet kihozni a gyermekekből és felmérni az esetleges tehetségek jelenlétét.
Az óvoda bezárási ideje négy hét, amely a gyermekek étkezésének biztosítása és szabadidejének hasznos eltöltése szempontjából hosszúnak tekinthető.	Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez képest biztosítson ebédet a gyermekek számára, illetve meg kell vizsgálni a bezárási időtartam csökkentésének lehetőségét.
Roma kulturális programok hiánya az óvodában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.	A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezetek, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás és az elfogadás érzésének erősítése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyük sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Magyarország a 65. azon a Gazdasági Világforum által készített, 115 országot tartalmazó rangsorban, amely a nemi egyenjogúságot vizsgálja több megközelítésben is. A jelentés a gazdasági lehetőségeket, a felsőoktatásban való részvételt, a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférést és az egészségi állapot különbségeit veti egybe.

Az életesély tekintetében a nők születésekor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka többek között az, hogy életmódjukban egészség tudatosabbak, testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak.

Az oktatásban is a nők viszik a prímet. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. A foglalkoztatás aránya körükben 49,9 %-os, 11,2 százalékponttal elmaradva a férfiakétól. Míg az Európai Unióban a 15-64 éves férfiak 73 %-ának, illetve a nők 59 %-ának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól.

Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötöttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak.

A nemek eltérő munkaerő-piaci esélyeit jelzik a nemek közötti jövedelemkülönbségek. Magyarországon a nők havi nettó átlagkeresete 115.119 Ft, a férfiaké ugyanakkor 128.615 Ft. A szellemi foglalkozásúak körében pedig a 134.993 Ft áll szemben a 186.796 forinttal.

A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
Összesen	304	333	637	48%	52%
0-2 évesek	6	20	26	77%	23%
0-14 éves	68	70	138	49%	51%
15-17 éves	11	17	28	39%	61%
18-59 éves	163	197	360	45%	55%
60-64 éves	18	27	45	40%	60%
65 év feletti	44	22	66	67%	33%

Forrás: somogy.gov.hu

Belegben, az állandó népességén belül, a nemek szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők 48 %-al képviselik magukat, tehát kismértékben a férfiak vannak többségben a településen, a nőkhöz képest. Legnagyobb számbeli különbséget férfiak és nők között, a 65 év felettek esetében láthatunk, itt az arány 67 és 33 százalék a nők javára. Ez az adat igazolja a már korábban leírtakat, hogy a nők életesélyei jobbak, mint a férfiaké.

Az esélyegyenlőség szempontjából alapvető probléma a nők tekintetében, az egyenlőtlen családi feladatmegosztás, a munkahelyről való hosszabb idejű távolmaradás (pl. gyermekvállalás), a 45 év felettek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés, a jövedelmek egyenlőtlensége, valamint a szolgáltatások hiánya (pl. bölcsőde).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Nemzetgazdasági Minisztérium kimutatása szerint 2014-ben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a nők munkanélkülisége, a többi uniós tagállamhoz képest. A mutató Magyarországon 7,7 %-ot tesz ki, szemben a 10 %-os uniós átlaggal. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket. A részmunkaidőben foglalkoztatott nők száma 2010 és 2013 között 141.200-ról 168.500-ra növekedett. Az egy gyermeket nevelők esetében 5,7 %-ról 13,3 %-ra, kétgyermekesek esetében pedig 8-ról 13 %-ra nőtt a részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyestről, gyedről visszatérő három, vagy több gyermeket nevelő szülő után három évig teljes szociális hozzájárulási adókedvezményt lehet igénybe venni, a negyedik és ötödik évben is csak az összeg felét kell befizetni a munkáltatónak.

A gyed extrának köszönhetően 15 ezer kisgyermekes anya állhatott újra munkába, az Első munkahely garanciaprogram keretében 7200 hölgyet köszönthettek a foglalkoztatottak között, és két év alatt közel 15 ezer diáklány dolgozhatott a nyári diákmunka program segítségével.

Az ipar és szolgáltatások területén több nő dolgozik hazánkban, mint az EU-ban, nálunk a korosztály 25,9 %-a, az EU-ban 24,6 % ez az arány.

Az utóbbi évek kutatásai arról számolnak be, hogy a társadalomban egyre gyengül a család VAGY munka szemlélet, s erősödik a család ÉS munka szemléletűek aránya. Legfőbb szempont az anyagi biztonság megteremtése, és ez a foglalkoztathatóság folyamatos fenntartásának igényét jelenti.

5.1.1. számú táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek		Munkanélküliek aránya %	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	215	186	59	43	27,4	23,1
2013	231	208	40	32	17,3	15,4
2014	251	203	59	36	23,5	17,7
2015	233	192	47	35	20,2	18,2
2016	237	193	45	39	18,9	20,2
2017	234	189	44	38	18,8%	20,1%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Mivel a település demográfiai összetétel esetében láthattuk, hogy a nők csak a 65 év felettek körében voltak többségben, ebből következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években.

Az összes regisztrált munkanélküli között és a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között is magasabb arányban vannak jelen a férfiak. Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy férfi kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglévő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás.

Az Európai Parlament 2013 februárjában a TNS Opinion nevű közvélemény-kutató céget bízta meg, hogy felmérje az európaiak véleményét a gazdasági válság és a nők témájában. Az alábbi eredmények születtek:

- az EU-polgárok a nemi egyenlőtlenségek közül első helyen az azonos pozícióban lévő férfiak és nők különböző bérezését említették, második helyen a nők elleni erőszakot, harmadikként pedig a nőknél a munka és a család nehézkes összeegyeztethetőségét
- a megkérdezettek egyharmada szerint az előbbi egyenlőtlenségeket a válság tovább erősítette
- Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A községben nőket érintő képzés a közmunkaprogram keretében nem valósul meg. Kedvező, hogy a munkaügyi központok által szervezett tanfolyamokon, nemcsak aktív álláskereső, hanem azok a jelenleg még dolgozók is részt vehetnek, akiknek a munkahelye veszélybe került.

A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlják fel, de léteznek olyan támogatott képzések is, amelyekre a munkaügyi központ keretszámot határoz meg, s az álláskeresőknek felvételizniük kell.

A munkaügyi központok által indított programok közül kiemelnénk kettőt:

A „Lépj egyet előre!” képzési program elsősorban a szakképzetlen, a legfeljebb alapfokú iskolai végzettségű felnőttek számára nyújt lehetőséget, hogy ingyen olyan szakmai képzettséget szerezzenek, amelyek aktuálisan a legkeresettebbek az adott régió munkaerőpiacán, illetve megszereshetők a szakképzés megkezdéséhez szükséges közismereti és szakmai kompetenciák.

A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében 2006-2013 között tervezett program a munkaerőpiac igényeihez igazítva több ütemben valósul meg.

Az „Újra tanulók!” megnevezésű kiemelt projekt közvetlenül azoknak a felnőtteknek kíván tehát segítséget nyújtani, akik alacsony iskolai végzettségűek, illetve szakképzetlenek, akik elavult szakképzettséggel rendelkeznek, akik elbocsátással veszélyeztetett munkavállalók, valamint a hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek pl. a fogyatékkal élők, nők és romák.

A kiemelt projekt megvalósítói - a várakozásoknak megfelelően - szeretne országos hatáskörben, valamennyi kistérség, megye és régió fejlődéséhez és versenyképességéhez hozzájárulni azzal, hogy az ott élő alacsonyan iskolázott embereket piacképes szakképesítéshez juttassa. A programmal ugyanis csökkenthető a hátrányos helyzetbe került települések lemaradása: a megvalósítók szem előtt tartják a területi egyenlőtlenségeket, és a hátrányos helyzetű térségekhez arányosan nagyobb forrást helyezni, így segítve azok felzárkózását a fejlettebb területekhez.

A résztvevők egyéni helyzetüknek, tudásszintjüknek és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő, versenyképes tudást, ismeretet sajátíthatnak el. A program a képzettségi szint emelésével erősíti Magyarország versenyképességét, és a munkavállalók nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni akár a magyar, akár a külföldi munkaerőpiacon. A hiányszakmákban történő képzéssel emelkedik a munkáltatók szakképzett munkaerővel történő ellátása, ami hozzájárul a foglalkoztatók versenyképességének növekedéséhez, kedvezőbb anyagi, szakmai előmeneteli lehetőséget biztosít a képzésben résztvevők számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A helyi ismereteinkre támaszkodva azonban elmondhatjuk, hogy a községben a munkanélküli nők 60 %-a nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik. A munkanélküli nők zöme a mélyszegénységben élők köréből kerülnek ki a leggyakrabban, és többnyire az egyetlen bevételi forrásuk az önkormányzat által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély. Az ő elhelyezkedési esélyük nagyon rossz, többnyire az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt. Nagyon fontos, hogy együtt működjenek a munkaügyi központtal, mivel, ha valamilyen általános iskolára épülő képzés indulna, részt tudjanak venni benne.

A szakiskolát végzettek körében is vannak munkanélküli nők, arányuk 15-20 % körüli, és ez azzal magyarázható, hogy a megszerzett képzettség nem felel meg a piaci igényeknek, nem a munkáltatók által keresett szakmákkal rendelkeznek. Az ő esetükben az átképzés jelentene megoldást.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül.

A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését. Az óvodában, az általános iskolában közalkalmazottak, az önkormányzatnál köztisztviselők dolgoznak. Az ő esetükben a besorolás szerinti bér kerül alkalmazásra.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A férfiak és a nők társadalmi szerepe a történelem folyamán folyton változik. Ez a változás a legszembetűnőbbben a fejlett országok munkaerő-piacán mutatkozik meg. A nők munkavállalása a XX. század második felében felgyorsult, de ezzel összefüggésben a gyermeklétszám lecsökkent. Az előregedő európai társadalmakban az eltartó-eltartott arányt csak a nők még nagyobb gazdasági aktivitásával lehetne javítani, de ezzel egy időben terheik is nőnének. Napjainkra egyre inkább a család ÉS munka váltotta fel a nők körében, a család VAGY munka szemléletet. Ennek kialakulásához, illetve fenntartásához azonban támogató intézményrendszerre volt és van szükség.

5.2. számú táblázat – A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	43	-	-	-	-	-	-
2013	42	-	-	-	-	-	-
2014	40	-	-	-	-	-	-
2015	48	-	-	-	-	-	-
2016	41	-	-	-	-	-	-
2017	39	-	-	-	-	-	-
2018	36	-	-	-	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kiolvasható, hogy 2012-ről 2018-re nagymértékű növekedés, majd az ezt követő években folyamatos csökkenés következett be a 3 év alatti gyermekek számát tekintve. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb. Az élveszületések száma 2016-ban 9 fő volt, ebből 8 fő gyermek roma, illetve mélyszegénységben élő családban született. Ezekre a családokra jellemző továbbá a munkanélküliség is.

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van tehát támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

Belegben sem bölcsőde, sem pedig családi napközi nem működik. Ez problémának tűnhet a viszonylag magas 3 év alatti gyermekek számához viszonyítva, azonban eddig a lakosság részéről nem merült fel igény, támogató intézmény kiépítésére.

Meg kell jegyezni, hogy a legtöbb gyermek azokba a családokba születik, ahol az édesanya a szülést megelőzően sem rendelkezett munkahellyel, ezért a munkahelymegtartás érdekében nem szükséges a gyermekek korai intézménybe adása. Továbbá a munkahellyel rendelkező anyák többsége konzervatívabb felfogású és így a gyermek 2-3 éves koráig maradnak otthon. Az óvodába pedig már 2,5 éves korba is be lehet írni a gyermekeket.

Az óvodai ellátás az önkormányzat fenntartásával történik. Az összes óvodai férőhelyszám 25, illetve ez a férőhely a képviselő-testület döntése alapján további 20 %-al növelhető. Helyhiány miatt 2015-ben és 2016-ban 6 fő gyermek felvételét kellett elutasítani. Ezek a gyermekek megállapodás alapján a kutasi óvodába járnak. Jelenleg az óvoda tehát 100 %-os kihasználtsággal működik.

Az óvoda nyitva tartása figyelembe veszi a korai munkakezdést, illetve a késői munkabefejezést, 7.00 – 17.00 óráig tart nyitva.

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak. Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részeseül a kismama új információkban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

5.3. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	51	51
2013	1	54	54
2014	1	55	55
2015	1	48	48
2016	1	41	41
2017	1	39	39
2018	1	36	36

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A településtől 10 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Beleget a Kaposvári szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a marcali, illetve szigetvári kórházat választja, ennek ellenére.

A védőnők szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

Belegben a védőnői szolgáltatás a Kutas Község Önkormányzatával kötött vállalkozási szerződés alapján biztosított.

A 0-3 éves gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenést mutat. Az egy védőnőre jutó gyermeklétszám nem mondható magasnak a településen.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint, bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszak elsődleges áldozatai nők és gyerekek. A statisztikai adatok szerint a partnerbántalmazás az esetek 95 %-ban férfi elkövetőt és nő áldozatot jelent. A magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszerint testileg bántalmazta őt. Magyarországon, a családon belüli erőszak hetente legalább egy nő életét követeli. A bűncselekmény következtében meghalt nők 60 %-a (volt) házastársa vagy élettársa áldozata.

Rémisztőek a statisztikai adatok ebben a témában, de fontos megjegyeznünk, hogy óriási mértékű látenciáról is beszélhetünk, vagyis magas az olyan esetek száma, amik nem jutnak a nyomozhatóságok tudomására.

A probléma súlyosságát hazánkban a jogszabályok szigorításával is érzékeltetik. A Büntető Törvénykönyv a családon belüli erőszak eddiginél súlyosabb büntetését teszi lehetővé azzal, hogy önálló tényállássá vált a kapcsolati erőszak.

A helyi körzeti megbízott nem tudott pontos adatokkal szolgálni a riasztások számára vonatkozólag, de jellemzően 5-6 alkalommal kell kivonulniuk egy-egy – többnyire roma – családhoz a községben, családon belüli erőszak miatt.

Minden ilyen esetben a férj vagy élettárs fizikailag bántalmazza feleségét vagy élettársát, melynek eredménye az esetek többségében könnyű testi sértés. Az ilyen ügyek pedig magánvádas ügyek és szinte soha nem jutnak el a bírósági szakig, mivel az áldozat magánvadját addigra visszavonja. A bántalmazó és a bántalmazott közötti erős lelki kapocs következményeként, a nő mindig visszatér a bántalmazói környezetbe.

Belegben a legjellemzőbb párkapcsolati forma, az élettársi kapcsolat, és ebből következőleg a partnerkapcsolati erőszak kerül előtérbe, amikor a családon belüli erőszakot vizsgáljuk. Nagyon kényes ez a téma, és a látencia is a legnagyobb e tekintetben. A nők többnyire szégyellik a bántalmazást, „bezárkóznak” és egy idő után természetesnek veszik ezt a fajta viselkedést. A családgondozó és a védőnő szerepét kellene kiemelni ezzel a témával kapcsolatban, fontos lenne, hogy a bántalmazott személyek megnyíljanak és segítséget kérjenek. Lényeges lenne a probléma tudatosítása, ennek érdekében pedig szemléletváltást célzó beszélgetések szervezése lenne megoldás. Intézkedési terv megfogalmazására a későbbiekben fog sor kerülni, mivel az első lépés az lenne, hogy a családgondozó és a védőnő a családlátogatásokon történt beszélgetések alkalmával felderítse, hogy valóban létező jelenségről van-e szó Belegben.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen sem önkormányzati, sem pedig nem önkormányzati fenntartású anyaothton nem található. A község 50 kilométeres körzetében, a megyeszékhelyen működő Borostyánvirág Alapítvány anyaothtona, illetve Nagyatádon a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete által működtetett *Családok Átmeneti Otthona* vehető igénybe.

A nagyatádi székhelyű Családok Átmeneti Otthona kertes családi házban került kialakításra. Az otthon ellátási területe országos hatókörű, igénybevétele önkéntes. Az otthon célja, hogy megakadályozza a gyermekek családjuktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását és erősítse a családok társadalmi reintegrációját. Az otthon által nyújtott szolgáltatásokat az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

Az otthonban lakók szociális munkát végeznek, a cél a családok önálló életviteli képességének erősítése. A lakókra egyénre szabott helyzetértékelést készítenek, stratégiát dolgoznak ki a problémák megoldására. A lakók pénzügyi, háztartásvezetési ismereteket sajátíthatnak el, továbbá átképzéseken vehetnek részt a munkahelyi elhelyezkedés elősegítése érdekében.

A Borostyánvirág Alapítvány 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány tartja fenn a Borostyánvirág Anyaothton, amely 1998-ban nyitotta meg kapuit. A *Borostyánvirág Anyaothton* családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. A 11 lakószobában, összesen 34 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni.

A családok önként kérhetik felvételüket az intézménybe, a jelentkezés oka lehet anyagi probléma, konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség és egyéb.

Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (pl. étkezés, ruházat, iskoláztatás költsége), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek.

A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhesék.

Az intézmény „krízis-ellátás” keretében családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogad be. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozassák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos lakhatáshoz jussanak.

Az előbbieken tárgyalt intézményeken kívül, krízishelyzetben lévő nők a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat segítségét is igénybe vehetik.

Belegben évente kb. 1-2 esetben kéri krízishelyzetbe került nők az önkormányzat vagy a családsegítő szolgálat segítségét. Jellemzően a kaposvári székhelyű Borostyánvirág Anyaothtonba kerülnek elhelyezésre, gyermekeikkel együtt. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők, az elhelyezést követően rövid időn belül visszatérnek régi életükbe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat – A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	4	3
2009	4	3
2010 októberéig	4	3
2010 októberétől	3	2
2011	3	2
2012	3	2
2013	3	2
2014 októberéig	3	2
2014 októberétől	2	3
2015	2	3
2016	2	3
2017	2	3
2018	2	3

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A Belegben működő intézmények (iskola, önkormányzat, óvoda) vezetői – az önkormányzat kivételével – nők, a dolgozók pedig kizárólag nők. A nők esélyegyenlősége semmilyen tekintetben nem szenved hátrányt, mivel a férfi vezetővel kapcsolatban is elmondható, hogy családbarát és persze nőbarát nézeteket vall.

Jelenleg az 5 fős képviselő-testületben három nő foglal helyet, a 2006-2010 októberéig tartó ciklusban a 7 fős testületben három nő, a 2010-2014 októberéig tartó ciklusban pedig az 5 fős testületben két nő szerepelt. Ez nagyon jó aránynak tekinthető.

A községben nagyon alacsony a nők részvétele a helyi közéletben, mindenképpen alkalmat kell keresni (pl. programok) a gyengébbik nem ösztönzésére.

A nők közéleti részvételének alacsony voltával szegényebb lesz maga a politikai közélet: kimarad belőle egy sor fontos szempont, szemlélet, tapasztalat és végső soron nemcsak a nők veszítenek, hanem maga a társadalom egésze.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A dolgozó nő nemcsak a munkahelyén, hanem a családban is helyt kell, hogy álljon. Fokozott terhelést jelenthet a napi háztartás vezetésével összefüggő feladatok ellátása is. Remélhetőleg nem kell sok évnek eltelnie ahhoz, hogy családbarát munkahelyek alakuljanak, ahol adott pl. a gyermekmegőrzés vagy a rugalmas munkaidő kialakításának lehetősége.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, de ez összetársadalmi probléma, amelyen országos szintű, komplex programokkal lehetne enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.	Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas klubba. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.
A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	"Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, házi orvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával. Baba-mama klub szervezése, ahol az édesanyák játékos programokon keresztül fejlesztenék a gyermekükkel való bánásmódot.
A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.
A családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte.	Szemléletformáló programok, beszélgetések szervezése, a családgondozó, valamint a védőnő közreműködésével.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek hátterében az időskorúak számának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Általánosságban elmondható, hogy az európai emberek tovább élnek, kevesebb gyermeket vállalnak, korábban mennek nyugdíjba, mint egy évtizede. A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy ezek a folyamatok 2010-től, azaz az ún. baby-boom nemzedék nyugdíjba vonulásától kezdve jelentős egyensúlyhiányhoz vezet majd a generációk között. Az egyensúlyhiány mélyreható változásokat fog előidézni a munkaerő-piacon, a szociális ellátó- és védelmi rendszerben, az egészségügyi rendszerben és a társadalmi integráció különböző folyamataiban.

A folyamatokat az idős, nyugdíjas korosztály részéről kell vizsgálni, hiszen az idősök részéről, a legkevesebb, ami várható, hogy egy átdolgozott élet után, nyugodt és kiegyensúlyozott öregkort élhessenek meg. Azonban több százezerre tehető azon idősök száma, akik hónapról hónapra, a minimális komfort biztosítása nélkül kell túléljék a mindennapok kihívásait, mentesülve mindazon lehetőségektől, amely egy élet munkáját maga mögött tudva kijárna számukra.

Tehát az idősök, mint kiemelt célcsoport esélyegyenlőség nagyon fontos kérdés a társadalomban, mellyel foglalkozni kell.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentése szerint, jelentősen megnőtt a születéskor várható élettartam az Európai Unióban, de továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes országok között. Az EU 28 tagállamában a születéskor várható élettartam 2012-ben átlagosan 79,2 év volt, azaz 5,1 évvel magasabb, mint 1990-ben. Az OECD szerint a növekedés a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta halálozások száma jelentős csökkenésének köszönhető, főként az 50 és 65 év közötti lakosok körében.

A születéskor várható élettartam Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban a legmagasabb, a lista végén álló balti és kelet-európai államokban 75 év alatti.

A nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakénál az unióban: előbbieké 82,2 év, utóbbiaké 77,5 év volt 2012-ben. Magyarországon a férfiak születéskor várható élettartama 71,6 év, a nőké pedig 78,7 év volt.

Országos szinten a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik az 1960-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességben belüli aránya. Napjainkban 1100 fő felett van a 100 éves vagy ennél idősebbek száma, és a 90 évesnél idősebbek száma meghaladja a 35 ezer főt.

Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességben belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot.

Belegben a népességben belül 9,8 % az időskorúak aránya. A 65 év felettiak 67 %-a nő és 33 %-a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 alatti értéket mutat, mely fiatalos népegyensúlyra utal.

A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal:

- nő az idősök aránya a társadalmon belül
- nő az idős nők aránya a társadalmon belül
- nő a várható élettartam

Országos szinten nagyon lényeges kérdés, hogy vajon a politika, az ellátó rendszerek felkészültek-e az előbbi demográfiai trendekre, képesek-e reagálni a változásokból eredő igényekre.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatos, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor felett jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el – igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrővizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességben belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Különösen nagy gondot jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezsi költség, de jelentkezik az ételmezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	49	85	134
2013	44	82	126
2014	41	77	118
2015	37	69	106
2016	35	65	100
2017	34	63	97

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KSH adatai szerint 2015. januárban, hazánkban több mint 2 millióan kapnak öregségi nyugdíjat, az elmúlt négy évben számuk csaknem 300 ezerrel növekedett. Az öregségi nyugdíjasok számának folyamatos növekedése a népesség korösszetételének változásával magyarázható. A 60 év feletti korosztály létszáma 1869 óta megszakítás nélkül emelkedik Magyarországon. Míg 1990-ben a 60 év feletti a népesség 18,9 %-át tették ki, addigra ez a szám 2014-re 24,4 %-ra emelkedett.

A KSH becslései szerint ötven év múlva 7,9 millióra csökken Magyarország lélekszáma, a lakosság elöregedése miatt pedig muszáj lesz felemelni a nyugdíjkorhatárt.

A táblázatból jól látható, hogy a vizsgált években a nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat. 2012-ről 2017-re 28 %-al csökkent a nyugdíjasok szám a településen. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Európa szerte jellemzően igen korán hagyják el a munkaerő-piac világát a munkavállalók. Az aktív öregedés politikája folyamatban és nem életkorhoz, vagy eseményhez kötöttségben gondolkozik. Az Európai Bizottság javaslata alapján 2012 az „Aktív öregedés” európai éve lett. Célokként a kezdeményezés a jobb munkakörülményeket és munkalehetőségeket tűzte ki, az Európában egyre növekvő számú idős ember számára.

Az idősek reintegrálása a foglalkoztatásba a társadalomnak, a foglalkozás-egészségügynek, a munkáltatónak, és elsősorban a munkavállalónak is új kihívást jelentene. Az idősek számára nem csak a keresetet biztosító munkaalkalmak biztosítása a cél, hanem az önkéntes tevékenységekben való részvételük lehetővé tétele is. Így közvetetten hozzájárulnának a társadalmi gazdasághoz, és nagymértékben csökkenne a generációk közötti sűrűlódás. A foglalkoztatott nyugdíjasok száma mintegy 150 ezer volt 2012-ben, ebből 95 ezren kaptak öregségi nyugdíjat.

Magyarországon az idősebb generációk foglalkoztatását a nyugdíjrendszer befolyásolja döntő mértékben. A nyugdíjba vonulás „késleltetésének” megítélése ellenmondásos.

Az idősebb generációk benntartása a munkaerő-piacon csökkentheti ugyan a nyugdíjalapokra nehezedő nyomást, viszont a gazdasági stagnálás körülményei között jelentős mértékben gátolhatja a fiatalok munkához jutását.

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásáról. De helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni.

Jelenleg Magyarországon nagyjából hetvenezer ember dolgozik a nyugdíj mellett, de a január elsejétől hatályba lépett adó- és járulékváltozások nyomán ez a létszám nem túl hosszú idő alatt akár a duplájára is emelkedhet. A nyugdíj mellett dolgozók számának növekedését az is táplálhatja, hogy a munkaadóknak is igencsak megéri nyugdíjas szakembereket alkalmazni: egyrészt a cégek ilyenkor mentesülnek a szociális hozzájárulási adó, másrészt a szakképzési hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége alól, így januártól 21 százaléknyi közterhet takarítanak meg.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek foglalkoztatását támogató program nem található a településen. Az ilyen programok iránti igény fennállásáról nincs tudomásunk, mélyrehatóbb kutatást és vizsgálatot igényelne ennek felderítése. A faluban élő idősek, nyugdíjasok nagy része hasznosan tölti szabadidejét, mivel a házakhoz tartozó kertekben mindig van mit tenni, és egy mindig faluban élő embernek ezen tevékenységek végzése természetes.

A településen az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetősége is korlátozott, más településekre való utazás pedig már az egészségi állapotuk miatt is nehézkes lenne. Belegben az óvodában, általános iskolában, valamint az önkormányzatnál közalkalmazottak és köztisztviselők dolgoznak, az ő esetükben pedig a nyugdíj melletti munkavégzés lehetőségét jogszabályok korlátozzák.

Egy községben tehát a tevékeny időskor, más aspektusból közelíthető meg, mint a városban, ahol több lehetőség van, illetve az emberek a szabadidejüket is máshol és más módon töltik el.

Biztosan Belegben is vannak olyan nyugdíjasok, akik szívesen hasznosítanák az évek alatt megszerzett tapasztalataikat, de ők is kénytelenek beérni a falu által nyújtott lehetőségekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az 50 és a nyugdíjkorhatár között álló, több évtizedes aktív tevékenység után munkájukat elvesztő emberek lehetőségei finoman szólva is korlátozottak, s közülük is legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, romák és nők vannak.

Közel másfél millió 50-59 év közötti ember él Magyarországon. A nyilvántartott álláskereső egyharmada, mintegy 150 ezer ember, 45 év feletti munkanélküli. Az 50 év feletti a munkában töltött éveik jelentős részét még a szocializmusban dolgozták le, többségük egészen más adaptációs képességeket sajátított el, mint amelyek a piacgazdaságban sikeressé tehetnek egy munkavállalót.

Tehát összetett problémáról beszélhetünk az idős korosztály foglalkoztatása esetében, a velük összefüggő esélyegyenlőtlenség elsősorban a romló egészségi állapotokra, valamint a képzettségbeli hiányosságokra vezethető vissza.

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	102	6	6%	45	3	7%
2013	72	6	8%	42	3	7%
2014	95	11	12%	52	3	6%
2015	82	17	21%	54	4	7%
2016	84	18	21%	36	4	11%
2017	86	19	22%	40	3	8%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a regisztrált munkanélkülieken belül, az 55 év feletti aránya alacsony, évről-évre csökkenő tendenciát mutat. Az 55 év feletti tartós munkanélküliek száma a vizsgált évek viszonylatában stagnál, számuk alacsony. Az alacsony arány ellenére fontos, hogy az 55 év feletti szoros kapcsolatot tartsanak a munkaügyi központtal, az esetleges képzéseken, átképzéseken, programokon való részvétel érdekében.

Tehát a foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetés érinti, de nem nagymértékben az idősödő korosztályt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település lakossága számára egyformán elérhető. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a településünket érintő friss hírek, információk bárki számára hozzáférhetők.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat – 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	76	0	0,00%
2013	75	0	0,00%
2014	67	0	0,00%
2015	66	0	0,00%
2016	64	0	0,00%
2017	63	0	0,00%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A Belegben élő idős személyek számára 2012. december 31-ig a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége biztosított lehetőséget a nappali ellátás igénybevételére, azonban látható, hogy nem merült fel igény erre vonatkozólag. Igény esetén Belegből Segesdre szállítása az idős embereknek természetesen megoldott lett volna. Jelenleg a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás látja el a szociális alapszolgáltatásokat, melynek tevékenységi köre nem terjed ki a nappali ellátásra, de nincs is rá igény a belegi idős személyek részéről.

Nagyon fontos azonban, hogy az idős személyek – főként az egyedül élők – tartozzanak valahova, ne zárkózzanak be, ne forduljanak magukba. Az ember társas lény és mindenkinek szüksége van emberi kapcsolatokra, közös programokra, jó beszélgetésekre.

6.3.2. számú táblázat – Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2012	3
2013	1
2014	3
2015	3
2016	3
2017	3

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az időskorúak járadéka, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Időskorúak járadékában részesülő személyek aránya kismértékű a 65 év felettiek körében, 3-4 %.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 10 kilométerre lévő Nagyatádon érhető el.

Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat, valamint az alapszolgáltató társulás munkatársai is tudnak segíteni a szakellátások igénybevétele érdekében.

A Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás, illetve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ az alábbi – idősek számára fontos – szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- **Házi segítségnyújtás**

Az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja az intézmény, elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem, vagy csak segítséggel képes. A házi gondozók által ellátott személyek száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 6 fő volt.

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**

Az intézmény segítségkérés lehetőségét biztosítja az akut krízishelyzetben lévők számára. Ebben az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának a veszélye fennáll. Belegben jelenleg 1 olyan személy van, akinél ki van építve a jelzőrendszer.

- **Étkeztetés**

Azoknak a szociálisan rászorultaknak és eltartottjaiknak, illetve azoknak, akiknek kora, egészségi állapota indokolja, az év minden napján egyszeri meleg étkezéstről (ebéd) gondoskodik az intézmény. Az ebéd kiszállításáról az önkormányzat gondoskodik, mindenkinek otthonához szállítják éthordóban az ebédet. A szociális étkezők száma 2018 szeptemberében 12 fő volt.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés a községben. Belegben sajnos nincs lehetőség közösségi számítógép használatra. Az anyagi lehetőségek függvényében, a jövőben az önkormányzat egy legalább 3-4 számítógépből álló helységet alakíthatna ki a falu lakossága számára.

Amennyiben ez megvalósulna, az önkormányzat és a középiskolák közötti megállapodás esetén, az 50 óra közösségi munka teljesítése érdekében, a fiatalok részt vehetnének az idősek számítástechnikai ismereteinek bővítésében. Ez több szempontból is előnyös lenne, egyrészt az idősek általában szeretnek fiatalok között lenni, így nemcsak a szürke hétköznapiak lennének az életükben, másrészt kimozdulnának otthonról és érdekes, új dolgokat tanulhatnak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen hiányoznak az idősek életkorukkal járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok. Itt elsősorban az egészségfejlesztéssel összefüggő előadások, alkalmasszerű szűrések megszervezése jelentkezik feladatként.

Hangsúlyt kell fektetni a népbetegségnek számító vércukorral, vérnyomással és koleszterinnel kapcsolatos betegségek kiszűrésére, de fontos pl. az influenza elleni védőoltás beadása is az idős embereknek. Belegben 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők. Ezért a célcsoporton belül ki kell emelni a férfiak egészségmegőrzését szolgáló tevékenységeket.

Az idős személyek esetében a megelőzésre is oda kell figyelni, ezért többféle témában szakorvosi előadások megszervezése lenne szükséges.

Fontos lenne az idős emberek meggyőzése és ösztönzése a programokon való részvételre, mert így sok hasznos dolgot tudnának meg. Mindemellett nem csak otthon lennének magányosan, hanem közösségben, és mint tudjuk egy jó beszélgetés, pár kedves szó milyen sokat jelent egy idős, magányos embernek.

Ki kell emelni továbbá a rendőrség szerepét, hiszen fel kell hívni az idős egyedül élő személyek figyelmét a trükkös lopásokra. Ezzel talán megelőzhetővé válna az áldozattá válás.

A figyelemfelhívásban a szociális szolgáltató központ munkatársainak nagy szerepe lenne, mivel ők napi kapcsolatban állnak az idős személyekkel. Nem csak a rendőrség által tartott előadással, hanem szórólapokkal is fel lehetne hívni az idősek figyelmét az óvatosságra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban, illetve senki nem vesz részt a nappali ellátásban.	Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A nyugdíjas klub tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.
Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a nyugdíjas klub, a szociális társulás és az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.
Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.	Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása adott helység kialakítása esetén, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.

Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.
A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők.	Az időskori prevenciók szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok (pl. vércukormérés) elvégzésének biztosítása, a házi orvos, valamint a nyugdíjas klub bevonásával. Külön ki kell emelni a férfiak egészségének megőrzését szolgáló programokat, előadásokat.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 %-a. A fogyatékos népességen belül a mozgássérülteké volt a legnépesebb csoport, az ő arányuk 43,6 %. A fogyatékosággal élők között minden tízedik ember az értelmi fogyatékos személyek közé tartozott, arányuk 9,9 %. A látássérültek aránya 14,4 %, a hallássérülteké 10,5 % és az egyéb fogyatékosággal élők aránya 21,6 % volt.

A 2011. évi népszámláláskor az egészségi állapotra vonatkozóan a kitöltők 89 %-a válaszolt. Magyarországon 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 %-a, a fogyatékkal élők 53 %-a nő. A fogyatékkal élők több, mint 70 %-a 50 évnél idősebb. A legnagyobb csoport, a 232 ezer főt számláló mozgássérültek többsége az idősebbek közé tartozik, több mint 80 %-uk 50 évnél idősebb.

Somogy megyében 2011-ben a fogyatékosággal élők száma meghaladta a 15 ezer főt, ami a népesség 4,8 %-át jelentette.

A fogyatékoságban szenvedők 49 %-a volt mozgássérült, 19 %-uknak a látásával, 16 %-uknak a hallásával voltak problémái, emellett viszonylag magas volt az értelmi fogyatékosok, a súlyos belszervi fogyatékosággal élők és a mentálisan sérültek hányada is, sorrendben 12, 10, és 9 %.

Összességében elmondható, hogy 2001-ről 2011 évre a fogyatékkal élők számadatai nem mutatnak lényeges eltérést, a fogyatékosok számának csökkenése elsősorban a népesség fogyására, valamint arra vezethető vissza, hogy az egészségi állapotra vonatkozó kérdések szenzitív adatok, tehát a válaszadók 11 %-a nem szívesen válaszolt rá.

A Somogy megyére vonatkozó adatok 2011-ben pedig az országos adatokhoz hasonlóan alakultak.

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	11	20	31
2013	9	20	29
2014	9	18	27

2015	8	17	25
2016	9	16	25
2017	8	15	23

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

A munkaképesség csökkenésének mértékét az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézete állapítja meg, szakértői vizsgálat során.

2012. január 1-jei hatállyal szűnt meg a rokkantsági nyugdíj, illetve a baleseti rokkantsági nyugdíj intézménye, ettől kezdve új elnevezésű és feltételrendszerű ellátásokat igényelhetnek a megromlott egészségi állapotú személyek. 2012-től a megváltozott munkaképességű személyek részére kétféle ellátás, rehabilitációs ellátás, illetve rokkantsági ellátás állapítható meg. (Megjegyzés: a rokkantsági járadék nem azonos a rokkantsági ellátással. A rokkantsági járadékot csak azok kaphatnak, akik 25. életévük betöltése előtt teljesen munkaképtelenné váltak, vagy 70 %-os egészségkárosodásuk van. A rokkantsági járadék összege 2019. január 1. napjától 37.350 Ft/hó.)

A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mértékének megállapítása a megváltozott munkaképességű személy havi átlagjövedelmének figyelembe vételével történik, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összegek között.

2016. május 1-jétől érvényes szabályok szerint a havi átlagjövedelem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben, - mint referencia-időszakban – elért, pénzügyi egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa. Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa a havi átlagjövedelem. Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, amennyiben az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni. 2016. május 1-jétől a havi jövedelem megállapításakor a kérelem benyújtásának napja a mérvadó a korábbiaktól eltérően, amikor a jogosultság kezdő napja szerint kellett figyelembe venni azt.

Rehabilitációs ellátást azok kapják, akiknek nincsen súlyos és nehezen visszafordítható vagy visszafordíthatatlan egészségkárosodása. Ha valakinek az egészségi állapota foglalkoztatottság tekintetében 60 %-os vagy annál kisebb (korábban ezt 40 %-os vagy azt meghaladó egészségkárosodásnak hívták), akkor rehabilitálhatónak minősítik.

B1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 51 és 60 % között van és foglalkoztathatósága helyreállítható komplex rehabilitáció segítségével. C1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 31 és 50 % között van, és foglalkoztathatósága fenntartható tartós rehabilitáció segítségével. Ha a rehabilitációs hatóság a megváltozott egészségi állapotú kérelmező számára rehabilitációs ellátást ítél meg, akkor a határozat kézhezvételét követő 10 munkanapon belül meghatározzák a rehabilitáció sikeres lebonyolításához szükséges rehabilitációs tervet, az alkalmazható módszereket és a nem pénzügyi ellátásokat.

Emellett a rehabilitációs ellátás mértéke a csökkent munkaképességű személy havi átlagjövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összeg korlátok között.

A rehabilitációs ellátás a nyugdíjmelés arányában emelkedik. A rehabilitációs ellátás minimum és maximum összege 2016-tól az évenként, a nyugdíjmelés mértékével emelt alapösszeg alapján kerül megállapításra. Legfeljebb 3 évig nyújtható a rehabilitációs ellátás. A rehabilitációs ellátás összegéből nyugdíjárulékot vonnak, így a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama beleszámít a szolgálati időbe.

Rokkantsági ellátást kaphatnak azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik egészségi állapota legfeljebb 60 %-os, vagyis egészségkárosodása legalább 40 %-os. Rokkantsági ellátást azok számára állapítanak meg, akiknek nem javasolt rehabilitáció, ezért nem kaphatnak rehabilitációs ellátást, vagy az öregségi nyugdíjkorhatárt legfeljebb 5 év múlva elérik. A rokkantsági ellátás megváltozott munkaképességű személy havi jövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra az egészségi állapottól függően, és új szabályként a 2016. évi alapösszeg arányában kerülnek meghatározásra a rokkantsági ellátás minimum és maximum összegei, melyek az évenkénti nyugdíjmelés mértékével emelkednek. A korábbi szabályok szerint az évenkénti nyugdíjmelés nem érintette a folyósított rokkantsági ellátás minimális és maximális összegeit. A rokkantsági ellátás folyósításának időtartama nem minősül szolgálati időnek, mivel nem vonnak belőle nyugdíjárulékot.

Az aktív korú népességben belül 2014-ben 5,9 %-ot, 2015-ben pedig 6 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek aránya. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2012	-	-	-
2013	-	-	-
2014	-	-	-
2015	-	-	-
2016	-	-	-
2017	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Belegben nem működik a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmény.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) *fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)*

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei a községben korlátozottak, de ez nem az állapotukra, hanem egyszerűen a munkahelyek hiányára vezethető vissza.

A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

Ki kell emelni a 4M munkaerő-piaci szolgáltatást, melynek célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, inaktív személyek megmaradt képességeire épülő, személyre szabott foglalkoztathatóságának elősegítése, elsősorban nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket illetően.

További cél az elfogadó, befogadó társadalmi környezet kialakítása, társadalmi szemléletváltás elindítása a célcsoport esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. A munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt segítséget nyújt ez a szolgáltatás, mely a www.megvaltozott.hu weboldalon található meg.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása esetében ki kell emelni a munkaügyi központok humán szolgáltatásait, azaz a rehabilitációs tanácsadást, a munkavállalási, pályaválasztási és életvezetési tanácsadást, valamint az álláskeresési technikák elsajátítását. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja pontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára, a foglalkoztatás tekintetében.

Országos méretű problémáról beszélhetünk a fogyatékosok foglalkoztatását illetően, jelenleg ugyanis a munkára alkalmas fogyatékos embereknek kevesebb mint 10 %-a áll alkalmazásban. Több tényező is a foglalkoztatásuk mellett szól, ilyen, hogy nagyon megbízható munkaerőt képviselnek, hiszen tudják, hogy milyen nehéz fogyatékossgal elhelyezkedni.

Kitartásban és akaraterőben példát adhatnak a munkatársaknak, hisz az élet minden területén nehezített pályán teljesítenek.

A fogyatékos személyek alkalmazása a munkáltató számára is kedvező, mert anyagi előnyt (járulékfizetési kedvezmény) jelent; a fogyatékos munkavállaló számára pedig a munka hatványozottan ad hasznosságérzetet, segít elkerülni az elszigetelődést, és persze éppúgy szükséges az önmegvalósításhoz, és éppúgy sikerélményt nyújt, ahogy minden munkavállalónak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok önálló életvitelét támogató intézmény nem található a községben. A szolgáltatások esetében a Szociális Alapszolgáltató Társulás által biztosított szociális alapszolgáltatásokat kell kiemelni, melyek a fogyatékkal élők számára is elérhetők. A szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, igénybe vevők között, nem vele született fogyatékossgal (mozgásszervi, látás, hallás) rendelkezőket is találunk. Az általuk igényelt szolgáltatás hozzájutását nagyban megkönnyíti, hogy az önkormányzat biztosítja az ebédek házhoz szállítását.

A nagyatádi székhelyű Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások a belegi lakosok számára is elérhetőek, ilyen a támogató szolgálat, valamint a közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára.

A támogató szolgálat kettős feladatot lát el, egyrészt szállítási szolgáltatást annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők teljes joggal el tudják érni a közszolgáltatásokat; másrészt személyesítést, a mindennapi élethez tartozó feladatok segítése érdekében.

A közösségi pszichiátriai ellátás feladata a pszichiátriai betegek segítése, társadalomba történő integrációjuk, reintegrációjuk előmozdítása. Belegből jelenleg senki sem veszi igénybe ezt a szakemberek által nyújtott szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges.

Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzat intézményeinek, épületének akadálymentesítése nem megoldott. A háziorvosi és a védőnői rendelő részlegesen akadálymentesített, ugyanis a bejutás biztosított a mozgáskorlátozott személyek számára.

Ezen kívül sem az önkormányzat, sem a kultúrház, sem a könyvtár, sem a közösségi ház, sem az általános iskola, sem pedig az óvoda nem akadálymentesített. Ez megoldásra váró probléma a jövőben, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében nem megoldott, ez megoldásra váró feladat a jövőben az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az informatikai akadálymentesítettség a gyengén látók számára, a község honlapja esetében nem megoldott.

Az épület funkcionalitása szempontjából akkor beszélünk komplex akadálymentesítésről, ha az épület valamennyi közösségi funkciója, illetve az ott nyújtott valamennyi közszolgáltatás mindenki számára elérhető. Biztosítani kell az épület akadálymentes megközelítését, a parkolást, a bejáraton történő átjutást, a szintkülönbségek áthidalását, az egyes helységek használatát.

Belegben sportprogramok az általános iskola tornatermében, illetve udvarán érhetőek el. A sportpálya nem betonon és nem egyenletes felszínen közelíthető meg, tehát kerekesszékekkel például szinte lehetetlen. A tornaterem sem érhető el könnyen a mozgásukban korlátozott személyeknek.

A közösségi élet színterét jelentő kultúrház és könyvtár nem akadálymentesített, ennek megoldása a jövő feladata.

A közterületek (utak, járdák) nagy részének minősége is hagy kívánni valót maga után az akadálymentes közlekedés szempontjából. Nemcsak a kerekesszékekkel közlekedők tekinthetők fogyatékos személynek, hiszen mozgásában korlátozott az is, aki például járógipsszel közlekedik, mert eltörte a lábát. Tehát nagyon fontos lenne a rossz minőségű járdák felújítása.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben munkahelyként a közintézmények (ezek akadálymentesítettségéről az előbbieken már szó volt), valamint vállalkozók jelennek meg.

Az egyes vállalkozók esetében nincs adat az akadálymentesítettségre vonatkozóan.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A községben a gyalogos közlekedési utak állapota nem minden esetben felel meg a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes közlekedésére. Jövőbeni feladatként jelentkezik a járdák állapotának felmérése, és a szükséges felújítások elvégzése.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek számára nem áll rendelkezésre a községben speciális helyi szolgáltatás.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció felmerüléséről, előfordulásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik az akadálymentesítés.	A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelés. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken.
A járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.
A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.
Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében nem megoldott.	A honlapot szerkesztő informatikus megvalósítja az akadálymentes honlapot.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Esélyegyenlőségi célcsoport megnevezése	Célcsoport érdekében létrejött szervezet megnevezése
Romák/mélyszegénységben élők	Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
Gyermekek	Belegi Napsugár Egyesület Belegi Együtt a Jövőért Egyesület Beleg Polgáriért Egyesület
Nők	Belegi Napsugár Egyesület Belegi Együtt a Jövőért Egyesület Beleg Polgáriért Egyesület
Idősek	Nyugdíjas Klub
Fogyatékkal élők	Beleg Polgáriért Egyesület

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködést jelzi az egyes pályázatokhoz kapcsolódó partnerségi megállapodás megkötése. Az egyéb szereplők közötti partnerségre az adott helyzet kapcsán, esetenként kerül sor.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A térség önkormányzatai közös feladatellátást folytatnak bizonyos területeken a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása keretében. Ez az együttműködés az érintett területeken alkalmas az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Belegben működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a romák illetőleg a mélyszegénységben élő roma személyek irányába végzi tevékenységét.

A roma lakosság szívesen fordul a nemzetiségi önkormányzat tagjaihoz, kérdéseikkel és problémáikkal. Az esélyegyenlőség előmozdítása a problémák megoldásával, valamint azoknak az illetékes szervek felé irányításával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az idős személyek esélyegyenlőségének, programokhoz való hozzáféréseinek javításában a Nyugdíjas Klub tevékenysége is szerepet játszik. A cél, a tagok számának bővítésével az egyedül élő idős személyek magányának csökkentése, valamint az aktív idős kor biztosítása.

A romák, a fogyatékkal élők, a nők, valamint a gyermekek esetében nem tudunk konkrétan rájuk vonatkozó helyi civil szervezetet kiemelni, de a községben működő egyéb civil szervezetek tevékenysége a velük kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységeket is lefedi.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben működő vállalkozások általában nem tagadják meg a támogatás nyújtását egy-egy program megvalósításához. Itt kell kiemelni például a nyári tábort, amely támogatók nélkül nem valósulhatna meg, vagy legalábbis nem olyan színvonalas és színes programokkal.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett szereplők elsődlegesen az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. A roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, az általános iskola és az óvoda vezetői, a védőnő, a házi orvosok, az egyesületek képviselői, valamint az önkormányzat munkatársai elmondták észrevételeiket az egyes célcsoportok vonatkozásában fennálló problémákra, majd javaslatot tettek a problémák megoldására. Az általuk észlelt problémák és javaslatok a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során beépítésre kerültek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Az esélyegyenlőségi program az elkészültét követően nyilvánosságra kerül. Ennek következtében, mind a célcsoportok, mind pedig általában a lakosság számára megismerhetővé válik. Bárki javaslattal élhet további megoldásra váró, a célcsoportokkal összefüggő problémákra és azok megoldására vonatkozóan. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa nyomon követi az intézkedések megvalósulását és kapcsolatot tart fenn a célcsoportok képviselőivel.

A 2019-2023 közötti időszakban rengeteg megoldásra váró feladata lesz az önkormányzatnak, de nagyon lényeges, hogy az esélyegyenlőség fejlesztése tekintetében elinduljon egy folyamat. A nagy horderejű problémák megoldása érdekében tett apró lépések is hozzájárulnak egy diszkriminációtól és esélyegyenlőtlenségtől mentes társadalom kialakulásához a községben.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. A 15 éves és idősebb lakosság körében magas az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>2. Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.</p> <p>3. A nyilvántartott álláskeresői körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>4. A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.</p> <p>5. A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.</p> <p>6. Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.</p> <p>7. Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen.</p>	<p>1. Képzés szervezése a hiányszakmákra alapozva, valamint ősi roma tevékenységekre épülő ismeretbővítés.</p> <p>2. Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálva.</p> <p>3. A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>4. Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.</p> <p>5. Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.</p> <p>6. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatósággal.</p> <p>7. Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.</p>

	<p>8. Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.</p> <p>9. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.</p>	<p>8. Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>9. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, majd a rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.</p>
Gyermekek	<p>1. A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.</p> <p>2. A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.</p> <p>3. A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.</p> <p>4. A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2018-ban 36 fő.</p>	<p>1. A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével.</p> <p>2. Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez.</p> <p>3. Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.</p> <p>4. Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. Problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p>

	<p>5. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p> <p>6. A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségire adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p> <p>7. A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p> <p>8. Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.</p> <p>9. Az óvoda bezárási ideje négy hét, amely a gyermekek étkezésének biztosítása és szabadidejének hasznos eltöltése szempontjából hosszúnak tekinthető.</p> <p>10. Roma kulturális programok hiánya az óvodában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.</p>	<p>5. A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p> <p>6. Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p> <p>7. Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével.</p> <p>8. A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a tehetségek felismerése és támogatása.</p> <p>9. Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez képest biztosítson ebédet a gyermekek számára, illetve meg kell vizsgálni a lezárási időszak csökkentésének lehetőségét.</p> <p>10. A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezet, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás erősítése érdekében.</p>
Idősek	<p>1. A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a nyugdíjas klubban, illetve senki sem vesz részt a nappali ellátásban.</p>	<p>1. Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.</p>

	<p>2. Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.</p> <p>3. Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.</p> <p>4. Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.</p> <p>5. A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők.</p>	<p>2. A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a nyugdíjas klub, a szociális társulás, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.</p> <p>3. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása – adott helység kialakítása esetén –, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.</p> <p>4. A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.</p> <p>5. Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása, kiemelve a férfiak egészségének megőrzését szolgáló előadásokat.</p>
Nők	<p>1. Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p> <p>2. A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.</p> <p>3. A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.</p>	<p>1. Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.</p> <p>2. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</p> <p>3. Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas klubba. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p>

	<p>4. A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p> <p>5. A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>4. "Ne legyen minden nap hétköznapi!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik az akadálymentesítés.</p> <p>2. A járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.</p> <p>3. A honlap akadálymentesítettsége nem megoldott.</p> <p>4. A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.</p>	<p>1. A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelése. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken.</p> <p>2. A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.</p> <p>3. Az önkormányzat informatikusának bevonásával a honlap akadálymentes változatának biztosítása.</p> <p>4. Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.</p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. „Vissza az iskolapadba” – Képesítés megszerzése, valamint elméleti ismeretek bővítése.	1. <u>Felelős</u> : polgármester <u>Partnerek</u> : roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat

	<p>2. „Újra a munka világában” - Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, esetleges átképzési programok szervezése, a hiányszakmára koncentrálna.</p> <p>3. „Szerezzünk szakmát!” – A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>4. Önellátás megszervezése.</p> <p>5. Munkerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.</p> <p>6. Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.</p> <p>7. Elégséges lakáskörülmények biztosítása.</p> <p>8. „Élj egészségesen!” – Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>9. Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.</p>	<p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, TIT nagyatádi kirendeltsége</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, kaposvári tankerület, munkáltatók képviselői</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, TIT, önkormányzat, családsegítő szolgálat</p> <p>7. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>8. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, háziorvosi és védőnői szolgálat, Vöröskereszt, roma nemzetiségi önkormányzat, nagyatádi kórház, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv</p> <p>9. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, háziorvosi és védőnői szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat</p>
Gyermekek	1. „Programok a szélesebb látókörért”	1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, óvoda, általános iskola

	<p>2. Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.</p> <p>3. „Töltsd hasznosan a szünidőt!” – napközis tábor szervezése</p> <p>4. A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.</p> <p>5. Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.</p> <p>6. „Tanulj a jövődért!” – pályaválasztási tanácsadás megszervezése</p> <p>7. „Ismerd meg jogaidat!” – a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal.</p> <p>8. Hátrányok elleni küzdelem az óvodában.</p> <p>9. Az óvoda bezárási idejének csökkentése.</p> <p>10. Roma kulturális programok szervezése az óvodában, és a községben.</p>	<p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> gyermekjóléti szolgálat, védőnő, önkormányzat</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek, civil szervezetek</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, TIT, pályaválasztási tanácsadó</p> <p>7. <u>Felelős:</u> oktatási intézmény vezetője <u>Partnerek:</u> általános iskola</p> <p>8. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, gyermekjóléti szolgálat</p> <p>9. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, önkormányzat</p> <p>10. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, civil szervezetek, roma nemzetiségi önkormányzat</p>
--	---	---

Idősek	<p>1. „Tevékeny időskor ösztönzése.”</p> <p>2. „Programokat az idős korosztálynak!”</p> <p>3. Segítségnyújtás az egyedül élő idősök számára.</p> <p>4. „Vissza a munka világába!”</p> <p>5. „Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális alapszolgáltató társulás, nyugdíjas klub</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális alapszolgáltató társulás, civil szervezetek</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> lakosság, informatikus, oktatási intézmények, önkormányzat</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, pályázatfigyelő munkatársak, munkáltatók képviselői</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi szolgálat, nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás</p>
Nők	<p>1. Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p> <p>2. A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.</p> <p>3. „Nem vagy egyedül!” – az egyedül élő idős nők magányosság érzésének csökkentése.</p> <p>4. „Ne legyen minden nap hétköznapi!” – programok szervezése fiatal lányoknak, kisgyermekes és többgyermekes anyáknak.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás, település lakossága</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat, önkormányzat, adott témában jártas szakértő</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> civil szervezetek</p>

Fogyatékkal élők	1. Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.	1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
	2. Akadálymentes közlekedés biztosítása – járdák felújításának szükségessége.	2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
	3. A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.	3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
	4. Akadálymentes honlap biztosítása.	4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partner:</u> informatikus

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalomba történő integrálása megvalósul, és az őket támogató programok sikeresnek bizonyulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkát találjanak az életszínvonaluk növelése érdekében. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, mind a nevelés-oktatás, mind pedig a kulturális programokhoz való hozzáférés tekintetében.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseire, az egyedüllét érzésének csökkentésére, valamint az állandó segítségnyújtás biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kikapcsolódást segítő és széles látáskört biztosító programok szervezését, valamint a közeletbe való részvétel propagálását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes hozzáféréseire az egyes programok, rendezvények tekintetében, valamint az önbecsülésük erősítése érdekében a foglalkoztatottságuk növelésére tett intézkedések vonatkozásában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák/Mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	„Vissza az iskolapadba!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 15 éves és idősebb lakosság 83,4 %-a rendelkezik legalább általános iskolai végzettséggel. Ezen belül kb. 50 % a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Képesítés megszerzése, valamint az elméleti tudás és ismeretek bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan. Rövid távú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe. Középtávú cél: A jelentkezők legalább 80 %-a tartósan vegyen részt az oktatásban. Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lakosság 40-50 %-a rendelkezzen szakképzettséggel.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés 2019. október 1. – december 31. 2. Oktatás 2020. január 1. – 2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, lemorzsolódás, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: motiváció erősítése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	„Újra a munka világában.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 45 %-a 180 napnál régebben regisztrált.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, átképző és képző program keresése 2019. december 1-től folyamatosan 2. Eredmények kiértékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: munkáltatók részéről érdektelenség, alacsony részvételi hajlandóság, intézkedés nem támogatása anyagi okok miatt Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Szerezzünk szakmát!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskereső 51 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, TIT nagyatádi kirendeltsége, munkáltatók

Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók, TIT nagyatádi kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – november 30. 2. Szakképzés megszervezése 2019. december 1. – december 31. 3. Szakképzés megszerzése 2020. január 1.-től folyamatos 4. Eredmények kiértékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, lemorzsolódás Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	Önellátás megszervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.
Célok - Általános megfogalmazás, rövid-közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, támogató vállalkozók.
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Elméleti oktatás 2019. november 1 –november 30. 3. Szükséges eszközök összeírása és beszerzése 2019. november 1 – december 31. 4. Önellátás megindulása a községben 2020. január 1-től folyamatos (évente eredmények értékelése)
Eredményességi mutatók és annak	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban. A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.

dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, anyagiak nem állnak rendelkezésre Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: kaposvári tankerület, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Partnerek	KIK nagyatádi tankerülete, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, szakértőkkel 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Beszélgetések szervezése, és megtartása 2019. november 1-től háromhavonta 3. Eredmények értékelése évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: munkáltatók részéről alacsony részvételi arány, érdektelenség a fiatalok részéről Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak

Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.
-----------------------	--

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Partnerek	önkormányzat, családsegítő szolgálat, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Adatelemzés és értékelés 2019. november 1 – november 30. 3. Intézkedések meghatározása 2019. december 1 – december 31. 4. Intézkedések végrehajtása 2020. január 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az összes lehetséges oktatási intézmény felkutatása, oktatási intézmények nehézkes adatszolgáltatása Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben a lakások 10 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok
Partnerek	önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés, összeírás 2019. október 1 – 2019. október 31. 2. Feladatok összegzése, tervek készítése 2019. november 1 – november 30. 3. Anyagbeszerzés 2019. december 1.-től 4. Munkacsoport alakítás és felújítások elvégzése 2020. január 1 – 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség a lakástulajdonosok részéről, anyagi források szűkössége az anyagbeszerzés tekintetében Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.

Intézkedés címe:	„Élj egészségesen!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a házi orvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személynél személyes beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, nagyatádi kórház, Vöröskereszt, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Létszámra vonatkozó felmérés, illetve az előadó orvosok megkeresése 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Szórólapok készítése; családlátogatások alkalmával érdeklődési körökről tájékozódás 2019. november 1. – 2019. december 31. 3. Az első beszélgetés megtartása a művelődési házban vagy az általános iskola tornatermében 2020. június hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma. A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálás; szponzorok keresésével apró ajándékként, termékminta adása a megjelenteknek
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú	A községben a valós helyzet megismerése, azaz, hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszámadatok megismerése. Középtávú cél: A létszámadatok ismeretében intézkedések

időegységekre bontásban	megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, szociális szolgáltató központ
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, házi orvosi és védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Intézkedések megfogalmazása 2019. november 1. – november 30. 3. Programok szervezése 2019. december 1.-től 4. Folyamatos megfigyelés 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis létrejött a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében. A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: alacsony részvételi hajlandóság a felmérésben Csökkent.eszk.: ismerősök megkérdezése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Gyermekek

Intézkedés címe:	„Programok a szélesebb látókörért”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 0-18 éves gyermekek 74 %-a hátrányos helyzetű, 61 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.
Résztevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, óvoda, önkormányzat</p>
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Programszervezés 2019. november 1. – november 30. 3. Programok megvalósítása 2019. december 1. – 2020. március 31. 4. Eredmények kiértékelése 2020. árpilis 5. További programok szervezése a nyári tábor, valamint a napközis tábor keretében 2020. július 1. – augusztus 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: érdektelenség, pénzügyi forrás hiányában meghiúsuló programok</p> <p>Csökkent.eszk.: a gyermekekkel napi kapcsolatban állók bevonása a programokba, folyamatos mentorálása a folyamatoknak</p>
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.

Intézkedés címe:	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való jelenlétével, rendelésével a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz, lehetőséghez.</p> <p>Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben.</p> <p>Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos fenntartásának biztosítása.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.

Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: gyermekjóléti szolgálat, védőnő, házi orvos, önkormányzat
Partnerek	gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. november 1. – december 31. 3. 2020. január 1.-től folyamatos, havi egy alkalommal megvalósuló rendelés
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, kapcsolatfelvétel sikertelensége Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (74 %) indokolja.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, civil szervezetek
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2020. január 1. – február 28. 2. Tematikus beosztás 2020. március 1. – április 30. 3. Programszervezés, kapcsolatfelvétel 2020. május 1. – május 31. 4. Napközis tábor 2020. június 20. – július 31.
Eredményességi mutatók és annak	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a

dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, pénzügyi forrás hiányában meghiúsuló programok Csökkent.eszk.: a gyermekekkel napi kapcsolatban állók bevonása a programokba, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2018-ban 36 fő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek (óvoda, iskola), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, családlátogatás 2019. december 1. – 2020. március 31. 2. Támogató programok kidolgozása az adatok függvényében 2020. április 1. – június 30. 3. Programok megindítása, működtetése 2020. július 1-től folyamatos 4. Eredmények értékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.
Kockázatok és csökkentésük	Kockázatok: érdektelenség a célcsoport részéről Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálás szakemberek részéről

eszközei	
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáraól.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáraól. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. december 1. – 2020. február 28. 2. Intézkedések megfogalmazása 2020. március 1. – május 31. 3. Intézkedések végrehajtásának megkezdése 2020. június 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma. A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség Csökkent.eszk.: ösztönzés, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Tanulj a jövődért!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (60 %) túlsúlyban van, a gimnáziumi (15 %), és a szakközépiskolai (25 %) képzésben részt vevőkhöz képest.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, TIT, pályaválasztási tanácsadó
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, TIT, pályaválasztási tanácsadó
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. október 1. – október 31. 2. Segítségnyújtás, pályaválasztási tanácsadóval beszélgetés szervezése 2019. november 1. – december 31. 3. Ösztöndíjrendszer létrehozása a roma nemzetiségi önkormányzat bevonásával 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, alacsony továbbtanulási hajlandóság, meggyőző eszközök sikertelensége Csökkent.eszk.: pedagógusok általi motiválása a diákoknak, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ismerd meg jogaidat!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.
Célok - Általános	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között.

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekek formálása, akik értik az esélyegyenlőség fontosságát, az egyenlőség elvét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A Gyermek Jogairól szóló Egyezmény magyarázatának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.
Részvevők és felelős	Felelős: oktatási intézmény vezetője Részvevők: általános iskola
Partnerek	általános iskola
Határidő(k) pontokba szedve	2020. január hónaptól az iskolai tantervben 2. osztálytól kezdve oktatás; tanévek végén eredményértékelés.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a gyermekek részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: a pedagógusok motiváló képessége
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a konkrét tehetséggondozó programok hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése. Tehetséges gyermekek felkutatása és a jövőbeni orientáltság elősegítése.
Tevékenység (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.

Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat
Partnerek	óvoda, gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. január hónaptól folyamatos megvalósítás a nevelési évben. 2. 2020. júniustól eredmények értékelése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a gyermekek befogadó képessége nem megfelelő Csökkent.eszk.: az óvónők fokozott szerepvállalása, ösztönző képessége
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ismert meg a roma kultúrát!” – programok óvodásoknak és felnőtteknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosság kb. 25 %-a roma nemzetiségű, szükség van az együttélés minőségének fejlesztésére.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az identitás és az elfogadás érzésének erősítése a lakosság körében. Rövid távú cél: A szervezett programok népszerűek legyenek. Közép- és hosszú távú cél: A kölcsönös tisztelet érzésének kialakulása már gyermekkorban, valamint a község lakosai körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Programok témájának meghatározása. (pl. irodalom, zene, tánc) 2. Előadók keresése (akár a lakosságból is), kapcsolatfelvétel. 3. Havonta legalább egy program szervezése a községben. 4. Az óvodában a kisebbségi nevelés keretében előadások szervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezetek, önkormányzat
Partnerek	óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezetek, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Programok meghatározása 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2020. február 1. – március 31. 3. Programok megtartása 2020. április 1-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	A szervezett programokon, előadásokon a lakosság 40 %-a részt vesz. A gyermekek más kultúra iránti elfogadó készsége érzékelhetően növekszik. A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják.

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: az óvónők fokozott szerepvállalása, ösztönző képessége; folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

Nők

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Intézkedési tervek kidolgozása 2019. november 1. – december 31. 3. Képzés, átképzés megszervezése, illetve már működő programba való bevonása az érintett személyeknek 2020. január 1.-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis létrejött a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan. A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érintett személyek érdektelensége miatti adathiány Csökkent.eszk.: ismerősök megkérdezése, folyamatos mentorálása a folyamatoknak

Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
-----------------------	---

Intézkedés címe:	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével az életminőség romlásának megállítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat (pénzügyi és szociális bizottság, képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Konzultációk az új ellátási, támogatási formák bevezetéséről 2020. január 1.-től 3. Új ellátási, támogatási forma bevezetése 2020. március 1.-től (költségvetési évre) 4. Eredmények kiértékelése 2021. január 1.-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása. Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: anyagi forrás, fedezet hiányában meghiúsulhat az új támogatási forma bevezetése Csökkent.eszk.: költségvetési kiadások átcsoportosítása
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Nem vagy egyedül!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A községben működő nyugdíjas klubba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő a klubban részt vevők száma.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas klub, szociális társulás, település lakossága
Partnerek	nyugdíjas klub, szociális társulás, település lakossága
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Meggyőzés és programokba invitálás 2019. november 1. – november 30. 3. Figyelőhálózat kialakítása 2019. december 31.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nyugdíjas klubban részt vevők számának növekedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak; közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ne legyen minden nap hétköznapi!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapiok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: háziorvos, védőnő, családgondozó, önkormányzat, szakértők
Partnerek	háziorvosi és védőnői szolgálat, szociális alapszolgáltató társulás, adott témában jártas szakértő, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a létszámra és az érdeklődési körökre vonatkozóan 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Eredmények rögzítése, programválasztás 2019. november 1.-től 3. Programszervezés 2019. december 1.-től 4. Programok megtartása havonta 2020. január hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz. A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: „ennyi neked is jár” – meggyőzési technika alkalmazása
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: civil szervezetek, lakosság
Partnerek	civil szervezetek

Határidő(k) pontokba szedve	<p>1. Tájékoztató beszélgetés szervezése 2019. október 1. – október 31.</p> <p>2. A nők meghívása 2019. november 1. – november 30.</p> <p>3. Beszélgetés megtartása, igényfelmérés a további fórumok tartására vonatkozólag 2019. december hónap</p> <p>4. Eredmények kiértékelése 2020. február hónap</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz.</p> <p>A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség, új szemlélet el nem fogadása</p> <p>Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak</p>
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Idősek

Intézkedés címe:	„Tevékeny időskor ösztönzése”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek aránya a helyi nyugdíjas klubban, illetve senki sem vesz részt a nappali ellátásban.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról.</p> <p>Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről.</p> <p>Közép- és hosszú távú cél: A nyugdíjas klubban részt vevők számának növekedése, valamint igény felmerülése a nappali ellátásra vonatkozólag.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év felettiékről.</p> <p>2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése.</p> <p>3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése a nyugdíjas klub keretein belül.</p>
Résztevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztevők: nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás</p>
Partnerek	nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás
Határidő(k) pontokba szedve	<p>1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2019. október 1. – november 30.</p> <p>2. Programszervezés 2019. december 1. – 2020. március 31.</p> <p>3. Programok megtartása és új tagok regisztrálása 2020. április 1. – december 31. /4 hónap és legalább 4 program/</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	<p>A 65 év felettiékről részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban legalább 25 %-al nő.</p> <p>A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.</p>

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Programokat az idős korosztálynak!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális társulás, civil szervezetek
Partnerek	szociális alapszolgáltató társulás, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Programok kidolgozása 2019. november 1. – december 31. 3. Programok lebonyolítása, kérdőívek kiértékelése 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idős emberek érdektelensége Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	Segítségnyújtás az egyedül élő idős emberek számára.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédi figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”. (adott helység kialakítása esetén) Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idősök közérzetének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása. 5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Partnerek	önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Figyelőhálózat kiépítése 2019. november 1. – december 31. 3. Oktatásszervezés 2020. január 1. – április 30. 4. Oktatás megindítása 2020. május 1-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma. Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idősök részéről érdektelenség, kevés önkéntes Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Vissza a munka világába!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Partnerek	munkaügyi hivatal, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása 2019. október 1. – november 30. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. december 1. – december 31. 3. Képzés, átképzés szervezése és lebonyolítása 2020. január 1. – december 31. 4. Eredmények kiértékelése 2023. december hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a résztvevők és a munkáltatók részéről az együttműködés hiánya Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.

Intézkedés címe:	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti népesség 29 %-a férfi, tehát sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak.
Célok - Általános megfogalmazás és	Általános célként jelentkezik az időskori prevenció szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idős személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.
Résztevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztevők: nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás, háziorvosok</p>
Partnerek	nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás, háziorvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Előadás szervezés, kapcsolatfelvétel 2020. február 1. – március 31. 3. Előadások megtartása 2020. április 1-től folyamatos, havonta legalább egy alkalommal
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Az előadásokon a 65 év feletti 60 %-a részt vesz.</p> <p>Az előadások, szűrővizsgálatok száma.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség</p> <p>Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak; családtagok és ismerősök rábeszélő képessége</p>
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentessé tett intézmények, létesítmények elérése esetében.</p> <p>Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített.</p>

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében. 3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
Partnerek	önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés 2019. december 1. – december 31. 2. Pályázatfigyelés 2020. január 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma. A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati forrás hiányában a fejlesztések elmaradása Csökkent.eszk.: folyamatos pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás.

Intézkedés címe:	Akadálymentes közlekedés biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben lévő járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.
Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentessé tétele közmunkaprogram keretében.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa, közfoglalkoztatottak
Partnerek	önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa, közfoglalkoztatottak
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés, összeírás 2019. december 1. – december 31. 2. Pályázatfigyelés 2020. január 1-től 3. Legsúlyosabb felújítások elvégzése 2020. március, április hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	A községben lévő járdák legalább 90 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: megfelelő pályázat kiírásának hiánya, pénzügyi forrás hiánya Csökkent.eszk.: folyamatos pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	Akadálymentes honlap biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település honlapja nem akadálymentesített.
Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Akadálymentes honlap biztosítása a fogyatékos személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: Az akadálymentes honlap fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az önkormányzat informatikusával egyeztetés a honlap fejlesztése érdekében. 2. Akadálymentes honlap kialakítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: informatikus
Partnerek	önkormányzat informatikusa
Határidő(k) pontokba szedve	Akadálymentes honlap kialakítása 2019. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentes honlap kialakítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: nincs Csökkent.eszk.: nincs
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.

Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: munkaügyi központ, szociális társulás, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Partnerek	munkaügyi központ, szociális társulás, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Határidő(k) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozás 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2020. február 1 – június 30. 3. Védett munkahelyek létrehozása 2020. január hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: védett munkahelyek létrehozásához nincsenek meg a feltételek Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.		1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.	Polgármester	2023.12.31.	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvétellel
2	„Vissza az iskolapadba!”	A 15 éves és idősebb lakosság 83,4 %-a rendelkezik kizárólag általános iskolai végzettséggel.	Képesítés megszerzése, valamint elméleti tudás bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan. Rövidtávú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe.		1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése	polgármester	2023.12.31.	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésben.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Köz.távú cél: A jelentkezők legalább 80 %-a tartósan vegyen részt az oktatásban. Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lakosság 40-50 %-a rendelkezzen szakképzettséggel.							
3	„Újra a munka világában.”	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 45 %-a 180 napnál régebben regisztrált.	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átkepzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.		1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átkepzésre motiválás.	polgármester	2023.12.31.	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.
4	„Szerezzünk szakmát”	A nyilvántartott álláskeresők 51 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.		1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.	polgármester	2023.12.31.	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Önellátás megszervezése.	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.	Az öfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.		1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.	polgármester	2023.12.31.	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja
6	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések		1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.	polgármester	2023.12.31.	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
7	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.	A községben a lakások 10 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.	végrehajtása. Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.		1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése	polgármester	2023.12.31.	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás	Az eredményességet a lakástulajdonosok együttműködése biztosítja
8	„Élj egészségesen!”	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.	mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a		1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a háziorvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személyes beszélgetés, és ennek	polgármester	2020.07.31.	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása	A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			mélyszegénységben élő személyeknél.		megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.					
9	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számára	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.	A községben a valós helyzet megismerése, azaz hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszámadat megismerése. Középtávú cél: A létszámadat ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.	polgármester	2023.12.31.	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	„Programok a szélesebb látókörért”	A 0-18 éves gyermekek 74 %-a hátrányos helyzetű, 61 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű.	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3.	Polgármester	2020.08.31.	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása.		Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.			mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolóí és a további érdeklődési körök felvetése.		
2	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.	A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.	A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való rendelésével, a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz. Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú		1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményének fenntartását az érintett személyek érdeklődésének fennállása biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos biztosítása.							
3	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (74 %) indokolja.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.		1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.	Polgármester	2020.07.31.	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.
4	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2018-ban 36 fő.	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beiratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása	Polgármester	2023.12.31.	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a nevelési intézményben folytatott megfelelő fejlesztő tevékenység biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.							
5	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.	Polgármester	2023.12.31.	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
6	„Tanulj a jövődért!”	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (60 %) túlsúlyban van, a gimnáziumi (15 %), és a szakközépiskolai (25	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt		1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3.	Polgármester	2023.12.31.	Az érettségire adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		%) képzésben részt vevőkhöz képest	ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése		Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.			választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.		biztosítja.
7	„Ismerd meg jogaidat!”	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekek formálása.		1. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 2. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.	oktatási intézmény vezetője	2023.12.31.	A tanév végén az általános iskola tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a gyermekeket megillető jogok tantervbe építése biztosítja.
8	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok		1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Polgármester	2023.12.31.	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			kialakítása. A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte.							
9	Ismerd meg a roma kultúrát!	A lakosság egyharmada roma nemzetiségű, szükséges az együttélés fejlesztése.	Az identitás erősítése a gyermekek és a lakosság körében.		1. Programok meghatározása 2. Kapcsolatfelvétel 3. Programok megtartása	Polgármester	2023.12.31.	A programokon a lakosság 40%-a részt vesz	Humán és pénzügyi erőforrás	A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.		1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése	Polgármester	2023.12.31.	Adatbázis létrejött a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges
2	„Nem vagy egyedül!”	A népességen belül magas a 65 év feletti	A községben működő nyugdíjas		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az	Polgármester	2023.12.31.	A nyugdíjas klubban, részt vevők	Személyi és tárgyi feltételek	A fenntarthatóságot

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.	egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédai figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma		adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.			számának növekedése.	biztosítása.	az érdeklődési körnek megfelelő programok szervezése garantálja.
3	„Ne legyen minden nap hétköznap!”	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az		1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés	Polgármester	2023.12.31.	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása	A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			életminőség javulása							
4	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése.		1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórálap eljuttatásával). 2. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 3. A beszélgetések során felmerült javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.	Polgármester	2023.12.31.	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattevél vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	„Tevékeny időskor ösztönzése”	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban, illetve senki sem vesz részt a nappali ellátásban.	Általános cél az idősek, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idősek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nyugdíjas klubban részt vevők számának növekedése.		1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 65 év feletti számáról. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése az idősek klubjában.	Polgármester	2023.12.31.	A 65 év feletti részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban legalább 25 %-al nő.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.
2	„Programokat az időskorosztálynak!”	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények,	Általános cél, az idősek fizikai és mentális		1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2.	Polgármester	2023.12.31.	A megvalósított programok száma, valamint a	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi	A fenntarthatóságot az érdeklődési

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		programok száma	állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősök érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.		Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.			programokon részt vevő idős személyek száma.	feltételek biztosítása, pályázati forrás	köröknek megfelelő programok biztosítják.
3	Segítségnyújtás az egyedül élő idősök számára.	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”.		1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. A diákok bevonásával oktatás megindítása.	Polgármester	2023.12.31.	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma.	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
4	„Vissza a munka világába!”	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése		1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2.	Polgármester	2023.12.31.	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a hiányszakmákra épülő képzések szervezése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek		Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerő kereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.			csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma		biztosítja
5	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciók szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.		1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idős személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.	Polgármester	2023.12.31.	Az előadásokon a 65 év felettiek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot az idős korosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése	A községben nem teljes körű, illetve a legtöbb intézmény, létesítmény esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.	Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentessé		1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében. 3. Sikeres	Polgármester	2023.12.31.	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma	Pályázati forrás	A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			tett intézmények, létesítmények elérése esetében. Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített		pályázat esetén kivitelezés.					
2	Akadálymentes közlekedés biztosítása.	A községben lévő járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásokban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.		1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentessé tétele közmunkaprogram keretében.	Polgármester	2023.12.31.	A községben lévő járdák legalább 90 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az elkészült járdák állagmegőrzése biztosítja.
3	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és		1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények	Polgármester	2023.12.31.	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetének figyelembe vétele biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.		értékelése.					
4	Akadálymentes honlap biztosítása.	A település honlapjának akadálymentesítése nem biztosított.	Akadálymentes honlap kialakítása és működtetése.		A www.beleg.hu honlap akadálymentes változatának kialakítása és működtetése.	Polgármester	2019.12.31.	A honlap fenntartása.	Humán erőforrás.	Informatikus foglalkoztatásával az akadálymentes honlap fenntartása és működtetése.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

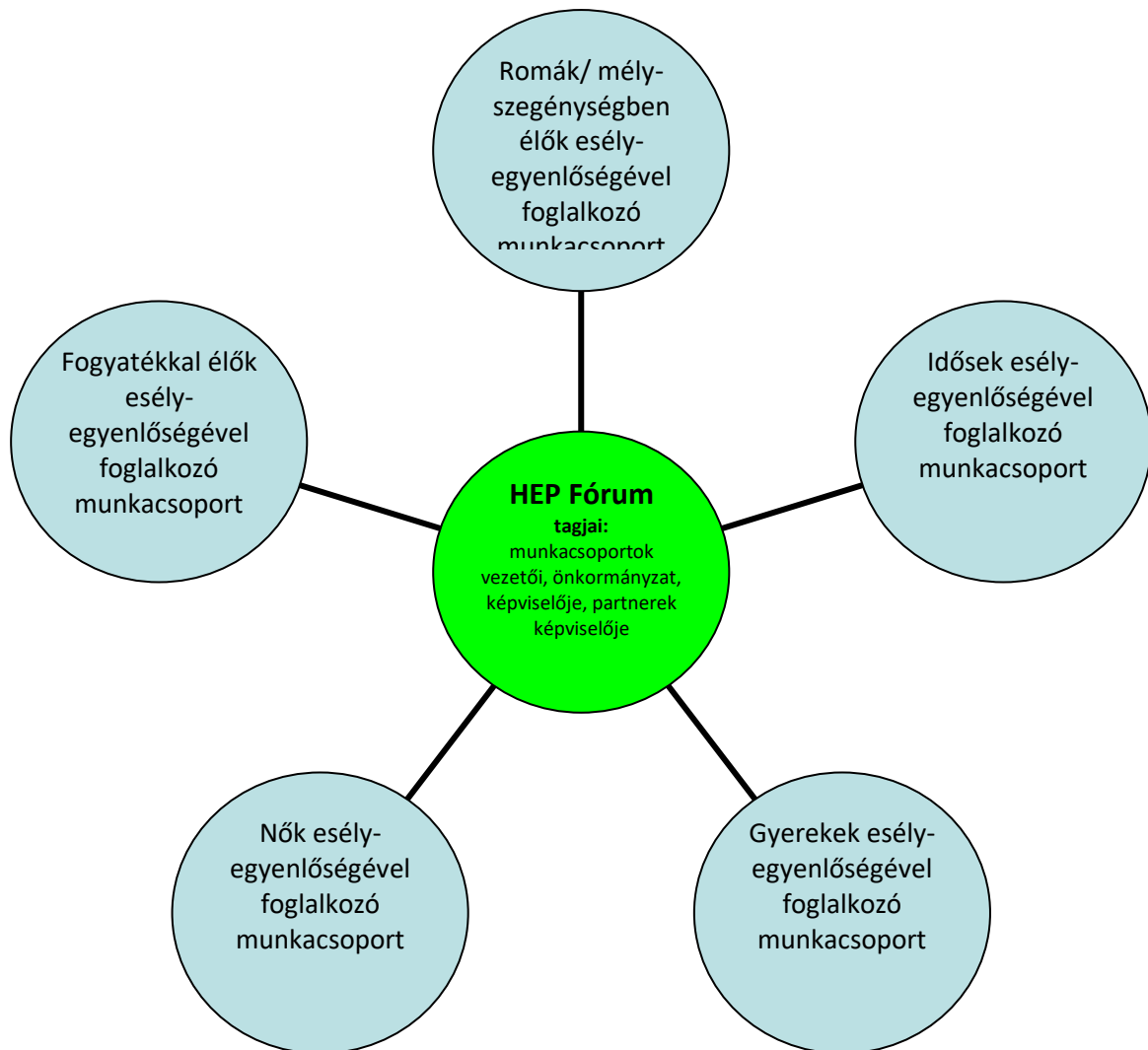
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében.

A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

A HEP IT-ben vállalt célok megvalósulása tekintetében két évente felülvizsgálatot kell tartani. A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Beleg község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Beleg község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 82/2019. (VII. 8.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Melléletek:

Dátum: Beleg, 2019. július 08.

.....
Tamás Csaba polgármester

A Beleg Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

Dátum:.....
.....
Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Kutas Központú Alapszolgálati Társulás	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Általános Iskola Beleg	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Általános Iskola Kutas	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Háziorvosi szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Védőnői szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

NÉV	HEP részei										Aláírás
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Nyugdíjas Klub	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Kaposvári Tankerület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Nagyatád	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Nagyatádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Belegi Pitypang Óvoda	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	